

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY - GRATIS EXEMPLAR

ZRZESZENIE ORGANIZACJI POLONIJNYCH W SZWECJI

KWARTALNIK

Nr 19 - 2016

POLOONIA NOWA

Firma polonijna

Salon de Bellezza

w Malmö

40 lat Związku Polaków

w Eskilstunie

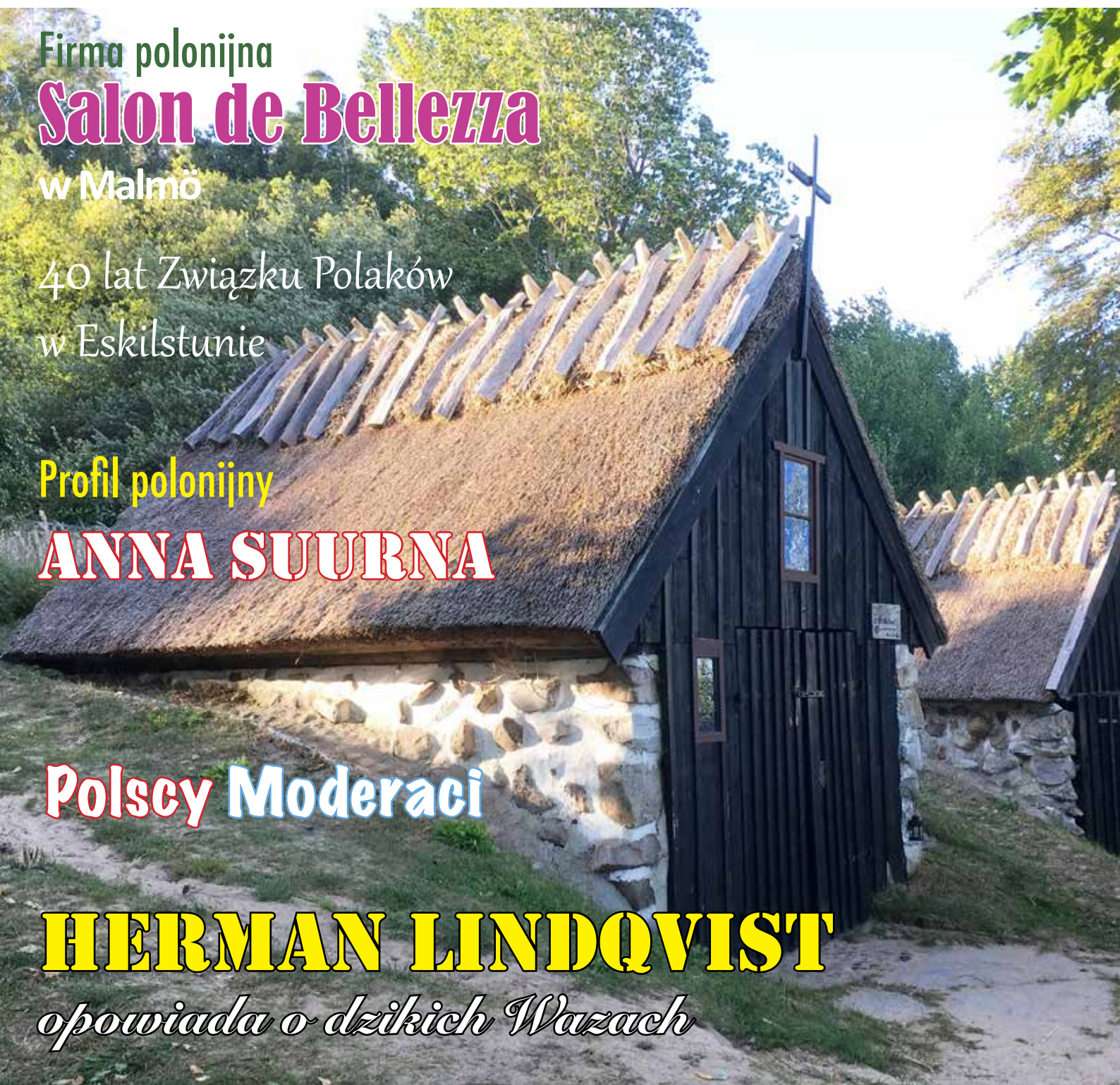
Profil polonijny

ANNA SUURNA

Polscy Moderaci

HERMAN LINDQVIST

opowiada o dzikich Wazach

KWARTALNIK POLONIA NOWA

Okładka:

Knäbäckshusen w Österlen w pld. Szwecji.
W starej szopie rybackiej przy plaży mieści się kaplica
św. Mikołaja, popularne miejsce ślubów i chrztów.

Zdjęcie: Teresa Sygnarek

Redaktor naczelny:

Teresa Sygnarek
teresa.sygnarek@gmail.com

Opracowanie graficzne i skład:

Teresa Sygnarek

Zespół redakcyjny:

Maria Olsson, jola.olsson@gmail.com
Tadeusz Adam Pilat, t.a.pilat@bredband.net
Janusz Szkwarek, j.sz@comhem.se
Paulina Kusz, kuszka191@gmail.com
Danuta Zasada, danutaz23@wp.pl

Zamówienie prenumeraty:

t.a.pilat@bredband.net

Zamówienie ogłoszeń:

teresa.sygnarek@gmail.com

Kwartalnik w internecie:

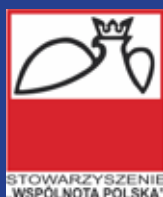
www.polonia-zop.eu

Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za treść i formę ogłoszeń i reklam.

Zastrzegamy sobie prawo do redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Nie odsyłamy nie zamówionych materiałów.

Przedsięwzięcie jest współfinansowane przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska ze środków otrzymanych od Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą.

Kwartalnik Polonia Nowa zarejestrowany jest w Urzędzie Patentowym, (Patent- och Registreringsverket, PRV).

W tym numerze:

	str.
Dzień Polski w Malmö - Polen Dag	4
40 jubileusz Związku Polaków w Eskilstunie	6
Polska Föreningen i Eskilstuna firar 40 år	7
Wywiad z Hermanem Lindqvistem	8
Intervju med Herman Linqvist	9
25-lecie polskiego harcerstwa w Sztokholmie	10
25 år av polsk scuting i Stockholm	11
Profil pod lupą - Anna Suurna	12
Profil i närbild - Anna Suurna	13
Polonijne firmy: de Belezza w Malmö	14
Polska firmor: de Belezza i Malmö	15
Konkurs „Świat na tak”	17
Polityczna inicjatywa Polaków w Malmö	18
Polackernas politiska initiativ i Malmö	19
Kabaret Linoskoczka	20
Wirus w mediach	21
Muzeum Polaków ratujących Żydów	22
Museum för Polacker som räddade Judar	23
„Dżungla”	26

Chcesz dostawać kwartalnik Polonia Nowa bezpośrednio na swój adres?

ZAMÓW PRENUMERATĘ!

Wyślij wiadomość na adres:
t.a.pilat@bredband.net
i wpłać 100 kr za wysyłkę 4 numerów na
Plusgiro: 92 63 09 - 6

TERESA SYGNAREK
Prezes
Zrzeszenia Organizacji
Polonijnych w Szwecji

DRODZY CZYTELNICY

Skończyło się lato, które w tym roku nie przypominało szwedzkiego lata, raczej lato z krajów południowych. A w lecie zorganizowaliśmy Dzień Polski w Malmö i pomimo tej słonecznej i gorącej pogody, Polacy odwiedzili Dzień Polski w ilości dwa razy większej niż w poprzednim roku.

Cieszymy się z tego, ale w takich sytuacjach ogarnia mnie równocześnie smutek i frustracja, kiedy pomyślę ile moglibyśmy zaoferować Polonii w południowej Szwecji, gdybyśmy mieli własny Dom Polonii...

Są także inne powody do zadowolenia. Rząd polski, w swoim planie współpracy z Polonią, od dawna zachęcał do stymulowania aktywności politycznej Polonii w krajach zamieszkania. Jak dotychczas Polacy za granicą wykazywali niski poziom aktywności społecznej w obszarze politycznym. I wreszcie mamy szansę zaistnieć w szwedzkiej polityce dzięki inicjatywie w Malmö, gdzie powstał polski oddział partii Moderaterna.

Zrzeszenie przygotowuje się obecnie do III Europejskiego Forum Mediów Polonijnych, które odbędzie się w październiku, w Warszawie i w Pułtuskach przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” i Europejską Unią Wspólnot Polonijnych. Patronat honorowy objął Marszałek Senatu RP, Stanisław Karczewski, a TVP Polonia patronat medialny.

Zrzeszenie jest inicjatorem i głównym organizatorem spotkań polonijnych dziennikarzy i redaktorów z całej Europy.

TERESA SYGNAREK

I somras organiserade Polska Riksförbundet Polen Dag i Malmö och trots det fina vädret, besöktes detta arrangemang av dubbelt så många personer som förra året.

Det finns också andra skäl till belåtenhet. Den polska regeringen, i sin samarbetsplan med polackerna utomlands, har länge uppmanat till politisk aktivitet bland polacker i de länder där de är bosatta. Hittills har polackerna i Sverige visat en låg nivå av politisk engagemang. Och äntligen har vi en chans att bli närvarande i svensk politik tack vare ett initiativ i Malmö där man har grundat ett polskt nätverk hos partiet Moderaterna.

Polska Riksförbundet förbereder just nu III Europeiskt Forum för polska medier utomlands som ska äga rum i Polen i oktober. Riksförbundet är initiativtagare och huvudarrangör av dessa sammankomster för polska journalister och redaktörer verkande utomlands.

Organizacje, które pragną przyłączyć się do Zrzeszenia Organizacji Polonijnych w Szwecji, prosimy o kontakt mailem na adres:

teresa.sygnarek@gmail.com

DLA POLONII w Malmö

Kuchnia polska, polskojęzyczne stoiska informacyjne, pokaz mody, występy wokalne, liczne atrakcje dla dzieci i dorosłych oraz zabawa dla wszystkich - to była tegoroczna oferta organizatorów Dnia Polskiego w Malmö.

tor telefonii komórkowej, a także spółka Unity Line. Na miejscu można było także nabyć wyroby rękodzielnicze. Przedstawiciele klubu żeglarskiego Yacht Klub Polonika Skandynawia zaprezentowali swoją działalność. Malowaniem dziecięcych twarzy zajęła się Renata Maciejewska z firmy Colloring w Malmö.

INNE ATRAKCJE

Najmłodsza grupa dziecięca z Ogniska „Kwiaty Polskie” pod kierownictwem Stanisławy Swierz przedstawiła teatrzyk „Czerwony kapturek”.

Pokaz mody dla dzieci i dorosłych przygotowała Mariola Turbiarz, projektantka mody i założycielka firmy Studio Matylda. Na miejscu, po okazyjnych cechach, można było kupić ciuchy, buty i dodatki z poprzednich pokazów.

Na wybiegu wystąpiły modelki i modele od lat 2 do 20 lat. Dzieci oraz młodzież zaprezentowały różnorodne kreacje zaprojektowane przez kreatywną Mariolę Turbiarz, której ubrania nosiły m.in. dziennikarka Anna Dec i aktorka Karolina Nowakowska, a także Iwona Węgrowska.

W przerwach między pokazami swoim anielskim wokalem zachwycała publiczność 14 – letnia Polka, Ines Hissan z Växjö. Młoda artystka zaśpiewała kilka piosenek, które zostały nagrodzone ogromnym aplauzem.

Na scenie pojawił się również wokalista Arek Adamczyk, który wykonał utwór pt. „Ach, Te Baby”.

W sali teatralnej, gdzie odbywały się występy i trwała zabawa, przez cały dzień nad oprawą muzyczną czuwał DJ Mario (Mariusz Kozłowski) ze Szczecina, a prowadzącym tradycyjnie był Janusz Szkwarek, sekretarz Zrzeszenia Organizacji Polonijnych w Szwecji.

DZIEŃ POLSKI

W MALMÖ

sobota 11 czerwca

Limhamns Folketshus, Linnégatan 61

Wstęp wolny!

12.00 - 15.30 DLA DZIECI – Teatrzyk, zabawa, loteria
12.15 - 13.00 „Czerwony kapturek” - występ najmłodszej grupy „Kwiatów Polskich”.
13.00 - 14.00 Zabawa - dla dzieci gra DJ Mario Unity Line, malowanie twarzy, tańce ludowe „Kwiaty Polskie”, łowienie prezentów na wędkę.
14.00 - 14.30 Pokaz mody dla dzieci - **Studio Matylda**.
15.00 Śpiewa Inez - młody talent polski z Växjö, Modern dance group - „Kwiaty Polskie”.
15.30 LOTERIA - 1:e losowanie!

12.00 - 17.00 „Warto wiedzieć mieszkając w Szwecji”
Wstęp wolny!
Polskojęzyczne stoiska informacyjne, m.in.:
Wydział Konsularny Ambasady RP w Sztokholmie,
ZUS, Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze Szczecina
FOLKSAM - Firma Ubezpieczeniowa
 Biuro Pośrednictwa Pracy - **Arbetsförmedling**
COMVIQ - operator sieci komórkowej
Polskie firmy w pld Szwecji:
 LOWERTON, Studio Matylda, Billack, Colloring, Brafitting,
 Naturalne Kosmetyki, Pracownia Krawiecka „Sara”, Rękodzieło,
 Gipsowe Anioły i inne.
18.00 - 22.00 Zabawa „Od Disco Polo do nowości”
Wstęp wolny!
18.00 - 18.30 Występ gościnny - **DJ MARIO** z **Unity Line**
18.30 Imprezę prowadzi **Janusz Szkwarek**.
 Pokaz mody - **Studio Matylda**, wschodząca gwiazda mody.
 Modern dance group „Kwiaty Polskie”.
19.30 Występ muzyczny **Voice of Skåne: Arek Adamczyk**.
 LOTERIA - 2:e losowanie!

12.00 - 22.00 Polskie jadło i słodkości serwują:
 LättLunch a’la Carl, Söta Vänner, Torty Ady i inne bufety.
21.00 „Klub kibica” razem oglądamy mecz Anglia-Rosja.

Projekt jest współfinansowany w ramach funduszy polonijnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednym z najważniejszych wydarzeń w roku dla Polonii szwedzkiej jest Dzień Polski. W tym roku odbył się on w sobotę 11 czerwca w Limhamns Folketshus w Malmö. Organizatorami wydarzenia było Zrzeszenie Organizacji Polonijnych w Szwecji oraz Wydział Konsularny Ambasady RP w Sztokholmie.

URZĘDY I FIRMY

Głównym celem jaki przyświeca organizatorom Dni Polskich to integracja i aktywizacja środowiska polonijnego, zwłaszcza młodej Polonii. Zrzeszenie Organizacji Polonijnych już po raz trzeci z rzędu zorganizowało Dzień Polski dla Polonii w południowej Szwecji. Wypróbowanym sposobem jest połączenie dostępu do informacji oraz elementów biesiadnych.

Indywidualnych konsultacji w ważnych sprawach udzielali przedstawiciele m.in. Skatteverket (szwedzkiego Urzędu Skarbowego) – Eva Serwe i Anders Larsson, Konsul Grzegorz Jagielski z Wydziału Konsularnego Ambasady RP, Jolanta Krasoń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych „ZUS” oraz Leszek Bojko z firmy ubezpieczeniowej Folksam. Na miejscu znajdowali się tłumacze, którzy chętnie pomagali w konsultacjach.

W oddzielnej sali Limhamns Folketshus swoje stanowiska rozstawili przedstawiciele polskich firm.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się stoiska kulinarne, m.in. Cukiernia „Söta Vänner” z Bjuv, firma „LättLunch a’la Carl” z Lund oraz stoisko z polską kuchnią związku Pro Polonia Malmö. Oprócz stanowisk gastronomicznych swoje oferty przedstawiły również inne firmy, tj. Size Me Bra – profesjonalny dobór biustonoszy (brafitting), Naturlig Kosmetik – sprzedaż naturalnych kosmetyków, Lowerton – klinika dentystyczna, Comviq – opera-

FÖR POLACKER *i Malmö*

POLEN DAG I MALMÖ

Lördagen 11 juni

Limhamns Folketshus, Linnégatan 61

12.00 - 15.00 FÖR BARNEN – Teater, lekar, fiskdamm
Fritt inträde!
12.15 -13.00 Teater „Rödluvan” - yngsta barnen från ”Kwiaty Polskie” uppträder.
13.00 – 14.00 Lekar - spelar DJ Mario Unity Line, ansiktsmålning, fiskdamm.
14.00 - 14.30 Barnmodevisning - Studio Matylda.
15.00 Inez sjunger, ung polsk talang från Växjö.
16.00 Lotteri - 1:a dragning!

12.00 - 17.00 „Värt att veta när man bor i Sverige”
Fritt inträde!
Polsktalande informationsmontrar, bl.a.:
Polska Ambassadens Konsulära Avdelningen, SKATTEVERKET kl.12-14- info om personnummer, uppehålls rätt, anställningsavtal, deklarationer mm.
ZUS, Försäkringsbolag från Szczecin
FOLKSAM - Försäkringar i Sverige
Arbetsförmedling
COMVIQ - mobiloperatör
Polska firmor i södra Sverige:
LOWERTON, Studio Matylda, Billack, Colloring, Braffitting, Sömnadsateljé „Sara”, Hantverk, Änglar i gips, Naturlig Kosmetik och andra.

18.00 - 22.00 Fest „Från Disco Polo till det nyaste”
Fritt inträde!
Gästspelar - DJ MARIO från Unity Line
Konferensier Janusz Szkwarek.
Modevisning - Studio Matylda,
Artistuppträdande Voice of Skåne: Arek Adamczyk.
19.00 Lotteri - 2:a dragning!
Försäljning av sponsorbevis för framtida Polska Hemmet i Malmö.

12.00 - 22.00 Polsk mat och bakverk serverar:
LättLunch a'la Carl, Söta Vänner, Adas Tårtor m.fl.

Projektet är definerat av polska utrikesdepartement inom ramen för stöd för polacker utomlands.

Polsk mat, polskspråkiga informationsmontrar, modevisning, sånguppträdanden, många attraktioner för barn och vuxna och fest för alla - det var en offert från organisatörerna av Polen Dagen i Malmö.

En av de viktigaste händelserna för polacker i Sverige är Polen Dagen. I år ägde den rum den 11 juni på Limhamns Folketshus i Malmö. Organisatörer var Polska Riksförbundet i Sverige och konsulära avdelningen vid Republiken Polens ambassad i Stockholm.

MYNDIGHETER OCH FIRMOR

Organisatörernas huvudsyfte för Polen Dagen är både integration och aktivering av den polska diasporan och i synnerhet dess unga del. Det är tredje gången som Polska Riksförbundet i Sverige har arrangerat sådan dag för polackerna i södra Sverige. Ett beprövat sätt är att förena tillgång till samhällsinformation med en festligare del.

Individuella konsultationer inom viktiga områden gav bl.a. representanter för Skatteverket - Eva Serwe och Anders Larsson, konsuln Grzegorz Jagielski från polska ambassadens konsulära avdelning, Jolanta Krasoń från polska pensionsmyndigheten "ZUS" och Leszek Bojko från försäkringsbolaget Folksam. På plats fanns också tolkar som gärna hjälpte till under konsultationerna.

forts. sid. 16

**ORGANIZACJA CZŁONKOWSKA
ZRZESZENIA ORGANIZACJI
POLONIJNYCH W SZWECJI,
ZWIĄZEK POLAKÓW
W ESKILSTUNIE, OBCHODZIŁA
3 WRZEŚNIA JUBILEUSZ
40-LECIA DZIAŁALNOŚCI.**

ZACZĘŁO SIĘ DUŻO WCZEŚNIEJ

Znana jest historia trzech polskich łodzi podwodnych* patrolujących Bałtyk w 1939 roku, które dopłynęły do szwedzkich portów szukając pomocy technicznej. Jeden z nich dotarł do portu w Mariefred, a część załogi poprosiła o azyl w Szwecji.

Do Eskilstuny przyjechał też z Rygi katolicki ksiądz Vilnis, którego matką była Polka i ksiądz mówił po polsku. Pierwsze spotkania rodaków odbywały się w prywatnym domu księdza Vilnisa.

W 1945 roku białymi autobusami Folke Bernadotte przewieziono do Szwecji więźniów z niemieckich obozów zagłady w Polsce. Część z nich zatrzymała się w Eskilstunie. Prywatny dom księdza Vilnisa stał się za mały na spotkania. Wynajęto mieszkanie, w którym dwa pokoje złączono w jeden i tak powstał pierwszy związkowy lokal, miejsce spotkań Polaków. W 1966 powstał Polski Komitet Olimpijski liczący prawie 200 członków. Podczas spotkań przy śpiewach pieśni patriotycznych spędzano wspólnie święta, organizowano kursy języka szwedzkiego i zbierano pieniądze na Komitet Olimpijski w Polsce. Tutaj należy wymienić nazwiska: Tadeusz Łuka, Roman Nowak, Roman Kurkowiak.

POWSTAŁ PRĘŻNY ZWIĄZEK

W 1976 roku dotychczasowa działalność została oficjalnie zatwierdzona przez gminę Eskilstuna i zarejestrowana nazwa Związek Polaków w Eskilstunie, a przewodniczącym został Andrzej Gładysz.

Przez następne lata Związek był bardzo aktywny, Mikołajkowe spotkania dla dzieci często skupiały powyżej 150 osób, tak więc spotkania i zabawy odbywały się także w wynajmowanych lokalach.

Kolejny przewodniczący Roman Kurkowiak i zarząd związku założyli zespół taneczny „Polonez”, którego choreografami były Maria Bobek i Ewa Mileroz. Zespół zdobył pierwsze miejsce na I Festiwalu Dzieci i Młodzieży pochodzenia polskiego w 1981 roku, w Parku Zoo w Eskilstunie. Festiwal, który odbył się w 1985 roku, poprzedzał Tydzień Polski w Eskilstunie, który oferował różne atrakcje, m.in. Cepeliada twórców rękodzieła, występy zespołu folklorystycznego, polska kuchnia w Sara Hotel z kucharzami i piekaczami z Polski.

Roman Kurkowiak zorganizował zjazd byłych więźniów niemieckich obozów zagłady mieszkających w Szwecji, na który przybyło 130 osób!

BOGATY DOROBEK – WKŁAD WIELU OSÓB

Przez kolejne lata Związek Polaków w Eskilstunie organizował wiele różnych imprez nie tylko dla Polonii, ale także dla szwedzkiej społeczności prezentując polską kulturę. Tzw. Cepeliady odbyły się w Eskilstunie kilka razy. Warto

Historia pełna tradycji i sukcesów

Teresa Sygnarek przekazała jubileuszowy prezent od Zrzeszenia Organizacji Polonijnych w Szwecji na ręce prezesa Grażyny Zalisz.

Teresa Sygnarek överlämnade en jubileumsgåva från Polska Riksförbundet i Sverige till ordföranden Grażyna Zalisz.

Danuta Zasada z Inkubatora Talentów Polonijnych uświetniła jubileusz swoim autorskim występem.

Danuta Zasada från klubben Inkubator Talentów Polonijnych ("Polska Talangars kuvös") skänkte glans åt jubileet med egen sångrepertoar.

wymienić nazwiska osób, które przez lata stały na czele zarządów Związku: Tadeusz Łuka, Roman Nowak, Roman Kurkowiak, Andrzej Gładysz, Barbara Johansson, Halina Mamcarz, Jolanta Thunell.

Odnaczone działaczki związk (od lewej): Anna Suurna, Jolanta Thunell, Grażyna Zalisz i Jolanta Giżyńska.

Hedrade med utmärkelser (från vänster): Anna Suurna, Jolanta Thunell, Grażyna Zalisz och Jolanta Giżyńska.

Pragnę jednak podkreślić, że wiele innych osób przyczyniło się i przyczynia się nadal do tego aby tworzyć więzi przyjaźni między nami Polakami, krzewić polskość i wspierać nową emigrację. Związek liczy obecnie ok. 60 członków, a prezesem jest Grażyna Zalisz. Niżej podpisana działa, z krótkimi przerwami, 48 lat jako członek zarządu i organizator wielu imprez.

NOWE ZADANIA

Związek nie dysponuje już własnym lokalem co w znacznym stopniu ogranicza rozwój działalności. Często korzystamy z uprzejmości związk estońskiego, który udziela nam dostępu do swojego lokalu.

Otwarcie granic w Unii Europejskiej spowodowało iż działalność Związku ma obecnie dodatkowe ukierunkowanie. Można to określić w ten sposób, że pełniemy rolę ambasadora kraju pochodzenia w kraju obecnego zamieszkania. Nadal doświadczamy dużą potrzebę pomocy w sprawach praktycznych dla nowoprzybytych Polaków i jesteśmy przekonani, że Związek może być pomocny dzięki swojemu doświadczeniu.

MIŁY JUBILEUSZ AMBITNEGO ZWIĄZKU

Miłe i przyjazne formy współpracy w Związku były, i są znakiem rozpoznawczym Związku Polaków w Eskilstunie.

W obchodach jubileuszowych w zajeździe Nya Gästis na Starym Mieście w Eskilstunie wzięło udział przeszło pięćdziesiąt osób. Przybyli starzy i nowi członkowie i zaproszeni goście. Ze Sztokholmu przyjechał wicekonsul Grzegorz Jagielski, ze Związku estońskiego przybył przewodniczący Matti Nömm.

Zrzeszenie Organizacji Polonijnych w Szwecji reprezentowały prezes Teresa Sygnarek i wiceprezes Maria Olsson oraz członek zarządu Krystyna Jagielska-Gasińska.

Prezes Związku Grażyna Zalisz powitała przybytych gości i członków, którzy mieli okazję obejrzeć historyczną wystawę składającą się ze zdjęć i wycinków prasowych, a historię Związku opowiedziała jego wiceprezes, Anna Suurna.

Tego dnia nie mogło być mowy o przestrzeganiu diety, do kawy zaserwowano jubileuszowe torty i polskie pączki.

Teresa Sygnarek przekazała na ręce Grażyny Zalisz czek, jubileuszowy prezent od Zrzeszenia i uhonorowała zasłużonych działaczy Związku honorowymi odznacze-

c.d. str 24

Historik med traditioner och framgångar

EN MEDLEMSORGANISATION I POLSKA RIKSFÖRBUNDET I SVERIGE, POLACKERNAS FÖRENING I ESKILSTUNA, FIRADE DEN 3 SEPTEMBER SITT 40-ÅRS JUBILEUM.

DET BÖRjade LÅNGT INNAN

Det är en känd historia om tre polska ubåtar* som patrullerade i Östersjön år 1939 och kom att lägga till i svenska hamnar för att söka teknisk hjälp. En av dem hamnade i Mariefredshamn och en del av besättningen bad om asyl i Sverige.

Till Eskilstuna kom från Riga den katolske prästen Vilnis som pratade polska då hans mor var polska. Polackernas första möten ägde rum i prästens Vilnis privata hem.

1945 transporterades till Sverige överlevande fångar från tyska utrotningsläger i Polen med Folke Bernadottes vita bussar. En del av dem stannade i Eskilstuna. Prästen Vilnis privata hem blev för litet som möteslokal. Man hyrde en lägenhet vars två rum kopplades ihop och blev den första polska föreningslokalen i Eskilstuna.

1966 bildades Polska Olympiska Kommittén som hade nära 200 medlemmar. Under sammankomsterna sjöng man patriotiska sånger, man firade gemensamt helger, kurser i svenska språket organiserades och man samlade pengar för Olympiska Kommittén i Polen. Här bör man nämna vissa namn: Tadeusz Łuka, Roman Nowak, Roman Kurkowiak.

EN STARK FÖRENING BILDADES

Under 1976 blev den hittills bedrivna verksamheten accepterad av Eskilstuna kommun och namnet Polackernas Förening i Eskilstuna registrerades. Dess första ordförande blev Andrzej Gładysz.

De följande åren bedrev föreningen en mycket aktiv verksamhet: julfester för barnen kunde samla över 150 personer varför möten och fester ägde även rum i hyrda lokaler.

Nästa ordförande Roman Kurkowiak och styrelsen bildade en dansgrupp "Polonez" vars koreografer var Maria Bobek och Ewa Mileroz. Gruppen vann 1981 första priset under första Festivalen i Park Zoo i Eskilstuna för barn och ungdomar med polskt ursprung.

Festivalen under 1985 föregicks bl.a. av utställning av polskt hantverk, dansuppträdanden av folkloppgrupp, polsk mat på Sara Hotell med bagare och kockar från Polen.

Roman Kurkowiak organiserade en sammankomst för före detta fångar i tyska utrotningsläger boende Sverige då 130 personer deltog!

STOR LANDVINNING - MÅNGAS BIDRAG

Under följande år organiserade den polska föreningen i Eskilstuna olika arrangemang inte bara för polacker utan även för den svenska allmänheten och presenterade den polska kulturen. Utställningar av polskt hantverk i Eskilstuna ägde rum flera gånger.

Det är värt att minnas personer som genom åren ledde

forts. sid. 24

HERMAN LINDQVIST

opowiada o dzikich Wazach

W OSTATNICH DNIACH MIAŁA MIEJSCE PREMIERA NOWEJ KSIĄŻKI „DE VILDA VASARNA” (DZICY WAZOWIE). DYNASTIA TA JEST OGNIWEM ŁĄCZĄCYM SZWEDZKĄ I POLSKĄ HISTORIĘ.

Herman Lindqvist, urodził się w Sztokholmie, wychowywał się w Helsinkach, a obecnie mieszka przez większą część roku w Warszawie. Jest autorem powieści, biografii i satyrycznych artykułów, ale większość jego książek jest dziełami historycznymi.

PASJONUJĄCA LEKTURA

PN: Kiedy zaczęłam czytać Twoją książkę, szybko zrozumiałam, że to nie jest książka, którą można czytać dla rozrywki. Po pierwszych dziesięciu stronach komórka i komputer zostały wyłączone, gotowe danie wyjęte z zamrażarki – tak aby wyłączyć otaczający świat i móc przeznaczyć cały mój czas na lekturę. „De vilda Vasarna” (Dzicy Wazowie) wciąga czytelnika jak najlepszy kryminał, oczywiście w jak najbardziej pozytywnym znaczeniu tego słowa. Przez dwa dni żyłam w wirtualnym średniowieczu z wszystkimi historycznymi postaciami, opisanymi w tak mistrzowski sposób, że dawał wrażenie, że jest się w samym środku zdarzeń.

Książka jest najbardziej kompletną kroniką opisującą dynastię Wazów i powinna być lekturą obowiązkową w szwedzkich szkołach żeby młodzież poznała jak powstało królestwo Wazów i stworzyło podstawy dla dzisiejszej Szwecji. Równie wartościowa jest ta książka z polskiego horyzontu historycznego. Czy zamiarem było dotarcie do szwedzkich i polskich czytelników?

HL: Tak, rzeczywiście, chciałem zwrócić się zarówno do szwedzkich, jak i polskich czytelników. Do szwedzkich, dlatego że nigdy nie dowiadują się czegoś o Polsce, a do polskich, dlatego że oni także nie dowiadują się jak Wazowie doszli do władzy oraz podłożu całej tej dynastii. Moją żoną i ja objechaliśmy Polskę aby odwiedzić pamiątkowe miejsca związane z Wazami. Byliśmy we wszystkich miejscach i w każdym zamku gdzie polscy Wazowie przebywali, od Litwy aż do Paryża. To był wspaniały i kształtujący okres.

PŁODNY PISARZ

PN: „De vilda Vasarna” jest Twoją sześćdziesiątą książką od 1969 roku. Przeciętnie „płodzisz” jedną książkę co dziewięć miesięcy. Ciężko uwierzyć w to, że „ciążna” tej książki trwała jedynie dziewięć miesięcy?

HL: Wazami zajmowałem się w różnych etapach od początku lat dziewięćdziesiątych, tak więc czytałem o nich, prowadziłem badania i czytałem ponownie przez przeszło dwadzieścia lat. Jedynie polscy Wazowie byli dla mnie nowi, ale cały czas uczę się czegoś nowego.

JAK ENCYKLOPEDIA

PN: Wszystkie ważne wydarzenia od 1520 do 1698 roku są opisane w Twojej książce, która dodatkowo jest bogato ilustrowana przeszło stoma zdjęciami, portretami i obrazami. Są

w niej także dwie ilustracje Tomasza Kwiecińskiego*, które w przejrzysty sposób pokazują potomków Gustawa Wazy od 1523 do 2016 roku. Czy możemy liczyć na to, że książka ukaże się wkrótce w języku polskim?

HL: Tak, książka absolutnie ma się ukazać po polsku. Negocjacje są prowadzone między wydawcą Bonniers a polskimi firmami. Trzymam kciuki. To byłoby wielkim przeżyciem wejść do księgarni w Warszawie i zobaczyć tam swoją własną książkę – po polsku!

BRUTALNA HISTORIA

PN: Na podtytuł książki wybrałeś „Brutalna historia” jako że przedstawiasz Wazów jako brutalnych, złych i chciwych ze skłonnością do obłądki. Ale czy te przywary nie były typowe dla większości regentów w tej dobie?

HL: Oczywiście. Wszyscy panujący byli brutalni, to były takie czasy. Jedynym wyjątkiem był Zygmunt, który był łagodnym i wiernym człowiekiem i nigdy nie bił swoich poddanych i nie miał wybuchów gniewu. Opisałem wszystkie ataki i wybuchy gniewu u Wazów ponieważ szwedzkie wyobrażenie o nas samych jest że jesteśmy tacy grzeczni i demokratyczni. Wiele osób ma trudności postrzegać Gustawa Wazę takim jakim był, brutalnym i fałszywym.

PN: Wszystkie domy królewskie w Europie są obecnie krewnymi Gustawa Wazy, nawet angielska królowa Elżbieta i szwedzki książę Oskar Karol Olof. Dziesiątki tysięcy Szwedów ma pokrewieństwo z dynastią Wazów, m.in. wymienia się premierów Olofa Palmego i Carla Bildta. Czy prowadziłeś badania odnośnie potomków Wazów w Polsce?

HL: Wiem, że rodzina Radziwiłłów była spokrewniona z Wazami i może jeszcze ktoś inny.

POLSKI TEMAT NASTĘPNY?

PN: Obecnie jesteś żonaty z Polką, Lilianą Komorowską Lindqvist i mieszkasz w Warszawie. Czy masz plany zająć się polską historią w Twojej następnej książce?

HL: Moja następna książka o fińskim marszałku, prezydencie i dowódcy Gustawie Mannerheim będzie miała silny polski akcent. Mannerheim mieszkał w Polsce przez siedem lat i sam pisał, że był to „najszcześniejszy okres w moim życiu”.

„Polonia Nowa” dziękuje za wywiad i gorąco poleca Twoją ostatnią książkę wszystkim czytelnikom naszej gazety.

Wywiad: TERESA SYGNAREK Zdjęcia: WYDAWNICTWO BONNIERS

* Przyp. red. Patrz artykuł w „Polonia Nowa” nr 16.

HERMAN LINDQVIST

berättar om de vilda Vasarna

I DAGARNA HAR EN NY BOK, "DE VILDA VASARNA", HAFT SIN PREMIÄR. VASAÄTTEN ÄR DEN LÄNKEN SOM FLÄTAR IHOP DEN SVENSKA OCH DEN POLSKA HISTORIEN.

Journalisten och författaren, Herman Lindqvist, föddes i Stockholm, växte upp i Helsingfors och numera bor större delen av året i Warszawa. Han har skrivit romaner, biografier och kåserier men de flesta av hans böcker är historiska verk.

SPÄNNANDE LÄSNING

PN: När jag började läsa boken insåg jag snabbt att det inte var en bok som man kunde läsa som förströelse då och då. Efter de tio första sidorna stängdes av både mobilen och datorn och en djupfryst pyttipanna plockades fram – allt för att koppla bort omvärlden och kunna anslå all tid åt läsning. "De vilda Vasarna" drar in läsaren som den bästa deckarromanen, naturligtvis i en högst positiv bemärkelse. I två dagar levde jag i en virtuell medeltida värld med alla de historiska personerna så måsterligt beskrivna att jag hade en känsla av att befinna sig mitt i händelsernas förlopp. Boken är dessutom den mest kompletta krönikan över Vasasläkten och den borde bli en obligatorisk läsning i svenska skolor för att unga människor ska förstå hur Vasarnas kungarrike skapades och gav grunden till dagens Sverige. Lika viktig är boken ur den polska historievinkeln, hade du både den svenska och polska läsarkretsen i åtanke när du skrev boken?

HL: Ja, jag ville verkligen rikta mig till både svenska och polska läsare. De svenska därför att de aldrig får veta något om Polen och de polska Vasarna och de polska läsarna därför att de inte heller får veta hur Vasarna kom till makten och hela släktens bakgrund.

Min fru och jag har också rest runt i hela Polen för att titta på Vasa-minnen, v i har varit på varenda plats och i vartenda slott där de polska Vasarna höll till eller gjorde något, från Litauen till Paris. Det har varit en härlig och lärorik tid.

FRUKTSAM FÖRFATTARE

PN: "De vilda Vasarna" är din sextionde bok sedan 1969. I snitt nedkommer du med en bok var nionde månad. Det är svårt att tro att "havandeskaps-tiden" för denna bok bara var nio månader, eller?

HL: Jag har hållit på med Vasarna i olika tappningar sedan början av 1990-talet, så jag har läst om dem, forskat och läst igen i mer än tjugo år. Det var bara de polska Vasarna som var nya för mig. Men hela tiden lär jag mig nya saker.

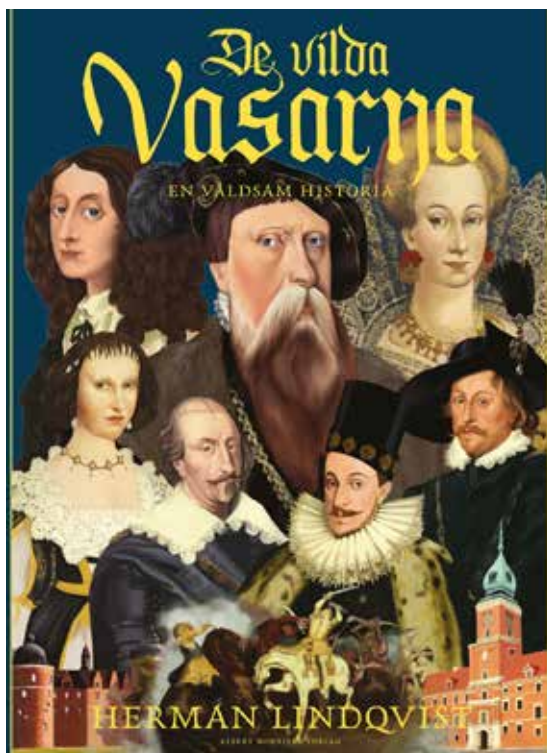
SOM EN UPPSLAGSBOK

PN: Alla viktiga händelser från 1520 till 1698 finns beskrivna i din bok som dessutom är rikt illustrerad med drygt 100 bilder, porträtt och målningar. Där finns också två illustrationer av Tomasz Kwieciński* som på ett åskådligt sätt visar Gustav Vasas ättlingar från 1523 till 2016. Kan vi räkna med att boken kommer att ges ut på polska?

HL: Ja, boken ska absolut komma på polska. Förhandlingar pågår mellan Bonniers och olika polska företag. Jag håller tummarna. Det skulle vara en stor upplevelse att komma in i en bokhandel i Warszawa och se sin egen bok ligga där - på polska!

VÅLDSAM HISTORIA

PN: Bokens undertitel är "En våldsam historia" då du beskriver Vasarna som våldsamma, giriga och elaka med ett drag av vansinne hos nästan samtliga. Men var det inte typiskt för de flesta regenter på den tiden?

HL: Javisst. Alla regenter var våldsamma, tiderna var sådana. Det enda undantaget i Sverige var Sigismund, som var en snäll och trogen man som aldrig slog ner sin personal eller exploderade i vrede. Jag har tagit med alla anfallen och vredesutbrotten hos Vasarna eftersom den svenska självbilden är att vi är så snälla och demokratiska. Många har svårt att se Gustav Vasa som den brutale, falske typ han var.

VASARNA FINNS BLAND OSS

PN: I dag är alla Europas kungahus släkt med Gustav Vasa, även drottning Elizabeth av England och prins Oscar Carl Olof av Sverige. I Sverige kan tiotusentals svenskar räkna släktskap med Vasaätten, bl. a. nämns statsministrar Olof Palme och Carl Bildt. Har du forskat kring vilka Vasasläktingar har funnits i Polen?

HL: Jag vet att släkten Radziwiłł var släkt med Vasa och kanske någon till.

POLSKT ÄMNE NÄSTA?

PN: Nu är du gift med en polska, Liliana Komorowska Lindqvist och bor i Warszawa. Har du planer på att ta upp den polska historien i din nästa bok?

HL: Min nästa bok som handlar om den finländska marskalken, presidenten och överbefälhavaren Gustaf Mannerheim kommer också ha stark polsk anknytning. Han bodde i Polen i sju år, "den lyckligaste tiden av mitt liv" har han skrivit.

"Polonia Nowa" tackar för intervjun och vill varmt rekommendera din senaste bok till våra läsare.

Intervju: TERESA SYGNAREK Bilder: BONNIERS FÖRLAG

* Red. anm. Se vår artikel i "Polonia Nowa" nr 16.

25-lecie polskiego harcerstwa

w Sztokholmie

4 czerwca odbył się tradycyjny piknik harcerski z okazji Dnia Dziecka lecz w tym roku był on szczególnie ważny. Były to obchody 25-lecia Niezależnego Hufca Harcerstwa Polskiego „LS - Kaszuby”.

Pikniki cieszą się dużą popularnością i przyciągają zawsze liczne tłumy do stacji na Järvafältet, bez względu na pogodę. W tym roku pogoda dopisała i polana przy stacji harcerskiej zamieniła się w jeden wielki piknik rodzinny.

Organizatorzy zapewnili ciekawy program artystyczny z występami zespołu folklorystycznego „Piastowie”, zespołu tanecznego „Polonez”, harcerzy i harceerek oraz gromady zuchowej. Polskie Towarzystwo Teatralne w Szwecji przedstawiło scenki z przedstawienia o Katarzynie Jagiellonce.

Oprócz programu artystycznego były także zawody sportowe dla dzieci i młodzieży oraz pokazy komandosów.

W części oficjalnej składano życzenia z okazji jubileuszu i odbyły się odznaczenia dla osób zasłużonych dla Hufca. Prezes Zrzeszenia Organizacji Polonijnych w Szwecji, Teresa Sygnarek złożyła życzenia i na ręce komendanta Hufca, dh Pawła Drążyka przekazała prezent od Zrzeszenia.

Uczestnicy pikniku mogli skorzystać z bufetu ze słynną już grochówką ale były także różne pyszności z grilla i cały wachlarz przeróżnych słodkości.

Wszystkim członkom Hufca składamy jeszcze raz tą drogą wyrazy uznania i życzenia dalszej owocnej działalności.

Tekst REDAKCJA

Zdjęcia POLONIA INFO, NHHP „LS-KASZUBY”

Poczet sztandarowy Hufca „LS-Kaszuby”. / Fanbärare från scoutkåren “LS-Kaszuby”.

Prezent jubileuszowy od Zrzeszenia Organizacji Polonijnych w Szwecji. / Jubileumsgåva från Polska Riksförbundet i Sverige.

Pokazy komandosów. / Militära uppvisningar.

25-års jubileum av polsk scouting i Stockholm

4 juni hölls en traditionell scoutpicknick i samband med Barnens Dag, men i år var den särskilt högtidlig. Den Oberoende Polska Scoutkåren "LS Kaszuby" firade 25-års jubileum av sin verksamhet.

Dessa picknicksammanskomster är mycket populära och lockar alltid stor publik till scoutgården på Järvafältet, oavsett väder. I år var vädret lysande och fältet förvandlades till en stor familjepicknick.

Arrangörerna erbjöd ett intressant artistprogram med bl.a. uppträdanden av folkdansgruppen "Piastowie", dansgruppen "Polonez" samt barn och ungdomar från scoutkåren. Polska Teatersällskapet i Sverige presenterade scener från en teaterpjäs om Katarina Jagellonica.

Förutom det artistiska programmet fanns också idrottstävlingar för barn och ungdomar samt militära uppvisningar.

I den officiella delen av programmet framfördes gratulationer och personer som hade varit förtjänstfulla för scoutkåren hedrades med utmärkelser. Ordföranden i Polska Riksförbundet i Sverige, Teresa Sygnarek gratulerade och överlämnade till

Założyciel Hufca / Grundaren av Scoutkåren - Jan Potrykus.

scouternas kommandant Paweł Drażyk, en gåva från Polska Riksförbundet till scoutkåren.

Gästerna kunde smaka den beryktade ärtsoppan men det fanns också olika delikatesser från grillen och en mängd olika bakverk.

Till alla medlemmar i scoutkåren "LS Kaszuby" vill vi den vägen rikta vår uppskattning med önskan om fortsatt givande verksamhet.

Text REDAKTION Bilder POLONIA INFO, NHHP „LS-KASZUBY”

KANCELARIA PRAWNICZA

Kancelaria zapewnia kompleksowe usługi prawne na rzecz klientów indywidualnych oraz podmiotów gospodarczych, zarówno już działających, jak i wchodzących na rynek szwedzki.

Kancelaria oferuje usługi w ramach pomocy prawnej z urzędu (rättshjälp) oraz prywatnych lub firmowych ubezpieczeń (rättsskydd).

mecenas

Robert Fuks

Kancelaria specjalizuje się w sprawach z zakresu szeroko pojętego prawa cywilnego, m.in. prawa rodzinnego, spadkowego, gospodarczego, budowlanego i prawa pracy.

Pomoc prawna świadczona jest w języku polskim, szwedzkim, angielskim i rosyjskim.

Tel 040 23 75 40, 0705 23 75 40
rfuks@yahoo.com
Fridhemsvägen 2, Malmö

Anna Suurna przyjechała do Szwecji w 1967 roku i zamieszkała w Eskilstunie. W niedługim czasie stała się znaną postacią w mieście kiedy zaczęła się angażować w różne projekty mające na celu poprawę pozycji obcokrajowców w szwedzkim społeczeństwie.

Pracowała jako nauczycielka szwedzkiego dla polskich dzieci i wydała słownik dla dzieci. W latach 70-ych zadebiutowała w telewizji gdzie prowadziła serię programów "Varieté Påfågeln".

Studiowała na wyższej szkole nauczycielskiej w Sztokholmie, była szefem ds. sprzedaży w Sara Hotell w Eskilstunie. Przez cały czas działała w „Związku Polaków w Eskilstunie”. Została właścicielką pałacu Surahammar, który przez wiele lat prowadziła jako hotel i obiekt konferencyjny.

Obecnie Anna zmniejszyła nieco tempo ale nadal jest aktywna w wielu projektach.

ANNA SUURNA

PROFIL Z BLISKI
I NÄRBILD

TS: *Masz tak bogaty życiorys, że trudno w kilku zdaniach opisać to wszystko co dotychczas osiągnęłaś. Ale zacznijmy od początku. Jak dostałaś się do Szwecji i co sprawiło, że zaangażowałaś się w pracę na rzecz obcokrajowców, głównie Polaków?*

PM: Do Szwecji przyjechałam na zasadzie tzw. „emigracji serc”. Od razu zaczęłam uczęszczać na kursy języka szwedzkiego, a ponieważ moim zainteresowaniem był taniec i teatr, dzięki zdobytym kontaktom, zaczęłam organizować festiwale mniejszości etnicznych pod patronatem Invandranas Kulturcentrum w Sztokholmie, którego byłam także wiceprzewodniczącą przez 12 lat, a przez 10 lat przewodniczącą oddziału w Eskilstunie. Celem tych festiwali było pokazanie osiągnięć mniejszości etnicznych m.in. w muzyce, teatrze i malarstwie. Zorganizowaliśmy także Międzynarodowe Festiwale Folklorystyczne w różnych miastach w Szwecji. Ponieważ w Eskilstunie była liczna Polonia, zaczęliśmy organizować Festiwale Polonii Szwedzkiej, w których brały udział dzieci polskiego pochodzenia.

TS: *Miałaś wiele różnych prac, angażowałaś się w wiele różnych projektów. Jak znajdowałaś czas na równoległą pracę społeczną, np. w „Związku Polaków w Eskilstunie”?*

PM: Szczerze? Sama się dziś zatanawiam jak znajdowałam na wszystko czas.

Byłam szefem promocji Sara Hotell, radną miasta przez 6 lat, szefem turystyki w Eskilstunie, jeździłam przez 3 lata na kursy metodyki nauczania języka polskiego w Lublinie przy Instytucie Marii Curie-Skłodowskiej. Pełnione funkcje i zdobyte kontakty dały mi możliwość organizowania różnych projektów, m.in. „Cepeliad” oraz Dni Polskich. Mimo tego, że miałam obowiązki rodzinne, starałam się zawsze znaleźć czas aby promować Polskę.

Od początku mojego pobytu w Szwecji starałam się także brać udział w pracy Związku Polaków w Eskilstunie, gdzie przez lata pełniłam różne funkcje.

TS: *Próbowałaś wielu przedsięwzięć, łącznie z posiadaniem pałacu. Powiedziałaś kiedyś że:*

„Jeśli się nie spróbuje, nie można wiedzieć co się potrafi”. Jakie masz doświadczenia z okresu bycia „panią na włościach”?

PM: Po zdobyciu dużego doświadczenia w turystyce i hotelarstwie, stwierdziłam że nadszedł czas aby samej wykorzystać te doświadczenia. Znalazłam dwór w Surahammar, który odwa-

żyłam się kupić sprzedając wszystko co posiadałam i zaciągając kredyt na renowację, po to by spełnić swoje marzenia. Było to dowartościowanie siebie samej w ten sposób, że mając doświadczenia mogłam sprawdzić czy sama potrafię zrealizować tak poważny projekt.

TS: *Jaka jest Anna Suurna prywatnie?*

PM: Jestem osobą życzliwą, pomagającą każdemu, staram się być dyplomatyczną w mojej działalności i nie zapominam o rodzinie. Lubię tańczyć, przeczytać dobrą książkę i podróżować. Bardzo lubię Nową Zelandię i jej przepiękną przyrodę. Oczywiście także podróże do Polski, gdzie jeżdżę jako opiekun szwedzkich grup.

Zostałam odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz m.in. nagrodą „Tramp” za najlepszą promocję Polski za granicą, przyznaną przez Kapitułę Międzynarodowych Targów Poznańskich i Polską Izbą Turystyczną, odznaką PKOl-u za zasługi dla Polskiego Ruchu Olimpijskiego oraz złotym medalem Zrzeszenia Organizacji Polonijnych w Szwecji.

TS: *Dziękuję za wywiad i życzę udanych realizacji dalszych ciekawych projektów.*

Anna Suurna kom till Sverige 1967 och bosatte sig i Eskilstuna. Inom kort tid blev hon en riktig kändis i staden då hon började engagera sig i olika projekt som syftade att ge invandrare en bättre ställning i det svenska samhället.

Hon arbetade som lärare och lärde polska barn att tala svenska och gav ut ett lexikon för barn.

På 70-talet debuterade hon på tv och var programledare för en programserie "Varieté Påfågeln".

Studerade vid Lärarhögskolan i Stockholm till fritidspedagog, blev försäljningschef på Sara Hotell i Eskilstuna.

Hela tiden var hon verksam inom en ideell förening "Polackernas Förening i Eskilstuna".

Hon köpte Surahammars herrgård och drev den under flera år som ett hotell- och konferensanläggning. I

dag har Anna något lugnare tempo men är fortfarande involverad i olika projekt.

Surahammar Herrgård.

TS: Du har så rik biografi att det är svårt att beskriva allt som du hittills har uppnått. Men låt oss börja från början. Hur hamnade du i Sverige och varför blev du engagerad i aktiviteter för invandrare, huvudsakligen för polacker?

PM: Orsaken till att jag kom till Sverige var kärlek. Jag började omedelbart att läsa svenska språket och eftersom mina intressen var dans och teater, och tack vare de förvärvade kontakter, började jag att organisera festivaler för etniska minoriteter inom ramen för Invandranas Kulturcentrum i Stockholm. Där var jag också vice ordförande i 12 år och 10 år som ordförande i dess avdelning i Eskilstuna. Syftet för festivalerna var att visa de etniska minoriteternas prestationer inom bl.a. musik, teater och målning.

Vi organiserade också Internationella Folklorefestivaler i olika städer i Sverige. Eftersom det fanns många polacker i Eskilstuna, började vi arrangera polska festivaler där barn med polskt ursprung deltog.

TS: Du hade flera olika jobb, var engagerad i flera olika projekt, bl.a. polska festivaler i Eskilstuna. Hur lyckades du med att hitta ledig tid för att samtidigt arbeta ideellt i "Polska Föreningen i Eskilstuna"?

PM: Ärligt talat, undrar jag själv hur jag kunde hinna med allt. Jag var reklamchef Sara Hotell, stadsfullmäktige i sex år, turistchef i Eskilstuna och jag tre somrar på rad åkte jag till Lublin i Polen där jag läste språkundervisningsmetodik vid Marie Curie-Sklodowska Universitet.

Mina yrkesroller och kontakter gav mig erfarenhet och möjlighet att organisera olika projekt, bland annat utställningar av polskt hantverk och Polen Dagar.

Trots mitt ansvar för familjen, försökte jag alltid att få tid för att verka för Polen.

Från början av min vistelse i Sverige arbetade jag också ideellt för Polska Föreningen i Eskilstuna, där jag genom åren har haft olika positioner.

TS: Du har prövat på olika satsningar, inklusive att äga ett slott. Du har sagt vid något tillfälle att:

"Om man inte provar, vet man inte vad man klarar av".

Vilka erfarenheter har du fått från den tiden när du var "herre på täppan"?

PM: Efter att ha fått en hel del erfarenhet inom turist- och hotellbranschen, insåg jag att det var dags att dra nytta av dessa erfarenheter. För att uppfylla mina drömmar, hittade jag en herrgård i Surahammar som jag köpte efter att ha sålt jag ägde och tog ett lån för renoveringen. Det var ett sätt för självförverkligande och för att testa om jag med mina erfarenheter kunde realisera ett sådant seriöst projekt.

TS: Hur är Anna Suurna privat?

PM: Jag är en vänlig person och hjälper alla, försöker att vara diplomatisk i min verksamhet och inte glömma familjen. Jag gillar att dansa, läsa en bra bok och att resa. Jag tycker om Nya Zeeland och dess vackra natur. Naturligtvis, också resor till Polen som jag gör i egenskap av reseledare för svenska grupper.

Jag blev tilldelad Riddarkorset av Republiken Polens Förtjänstorden och bl.a. en utmärkelse "Tramp" stiftad av Internationella Mässan i Poznan och det polska turistrådet för att ha promostat Polen utomlands, Polska Olympiska Kommitténs pris för bidrag till polska olympiska rörelsen och guldmedalj från Polska Riksförbundet i Sverige.

TS: Jag tackar för intervjun och önskar dig fler lyckade intressanta projekt.

Intervju: TERESA SYGNAREK

Bilder: ANNA SUURNA

W poprzednim numerze rozpoczęliśmy serię reportaży przedstawiających nowe firmy polonijne, które powstały w Szwecji w ostatnich latach. Przedstawiliśmy polską klinikę weterynaryjną HAGA w Oxie. W tym numerze zmieniamy branżę i odwiedzamy salon kosmetyczny „de Bellezza” w Malmö.

W absolutnym centrum Malmö, przy ulicy Baltzarsgatan znajdujemy salon „de Bellezza”.

Prowadzi go właścicielka i kosmetolożka Dorota Grzybek wraz ze swoją siostrą, Anną Zyluk.

PRZEMYŚLANA DECYZJA?

PN: *Przyjechałaś do Szwecji z zupełnie innym wykształceniem, a otworzyłaś salon kosmetyczny. Czy ta decyzja pojawiła się od razu po osiedleniu się w Szwecji?*

DG: Właściwie moim podstawowym zawodem zdobytym i wykonywanym w Polsce był agent celny, czyli popularnie zwany celnikiem. A zaczynałam jak wszyscy, nie bardzo wiedziałam co chcę robić. Po dwóch latach w Szwecji kupiłam solarium i powoli zaczęłam wchodzić w branżę kosmetyczną, co oznaczało wiele szkoleń m.in. w instytucie kosmologii w Monachium.

PN: *Jak wygląda Twój personel, ile osób zatrudniasz?*

DG: Prowadzę salon z moją siostrą i zatrudniamy trzy osoby, oczywiście Polki.

STAŁY ROZWÓJ

PN: *Zacząłaś od małego salonu, a rok temu przeniosłaś się do większego w samym centrum miasta, z czym wiążą się dużo większe koszty utrzymania takiego salonu.*

Co spowodowało, że zdecydowałaś się na tak poważną decyzję?

DG: Po zdobyciu zawodu kosmetologa wyszkoiliśmy się na trenerów w zakresie kosmologii, to znaczy same zaczęłyśmy prowadzić kursy i szkolenia. Do tak rozwiniętej działalności potrzebny był po prostu większy lokal.

PN: *Ciągle poszerzasz wachlarz usług w Twoim salonie. Jaka jest ostatnia nowość?*

Salon kosmetyczny w Malmö

DG: To są na pewno tzw. nici PDO. Jest to mini lifting twarzy bez skalpela. Wprowadzenie specjalnych nitki pod skórę powoduje jej ujędrnienie i pobudza kolagen. Zauważam bardzo duże zainteresowanie tą metodą.

USŁUGI I SZKOLENIA

PN: *Co oferujesz swoim klientkom i czy tylko kobiety odwiedzają Twój salon?*

DG: Przede wszystkim mamy laser IPL (Intense Pulsed Light) do permanentnego usuwania owłosienia w fazie wypłykania zmarszczek, zamykania naczyń krwionośnych i usuwania plam pigmentacyjnych.

Laser ten ma także wiele innych zastosowań.

Oferujemy wszystko z zakresu kosmologii, np. mikrodermobrazję, mikro-nakłuwanie oraz różne zabiegi na twarz dostosowane do każdej skóry i do każdego problemu. Czyli każdy może znaleźć u nas coś odpowiedniego.

No i oczywiście budowanie paznokci metodą żelową i akrylową oraz przedłużanie rzęs.

W ofercie jest także medycyna estetyczna oparta na kwasie hialuronowym, stosowanym do wypełniania i wyrównywania niedoskonałości skóry i tkanki podskórnej oraz wcześniej wspomniane nici PDO.

Posiadam także wykszolenie w zakre-

sie makijażu medycznego i współpracuję z kliniką onkologiczną w Helsingborgu, skąd przyjeżdżają pacjentki po chemioterapii na rekonstrukcję brwi lub sutek piersiowych.

Makijaż medyczny stosujemy także w przypadku blizn po wycięciu piersi lub po operacjach tarczycy.

Wśród klientów są także mężczyźni, którzy przychodzą na zarówno makijaż estetyczny, jak i medyczny. Najczęstszymi zabiegami dla mężczyzn jest rekonstrukcja brwi i zagęszczenie owłosienia na głowie.

PN: *Nie osiadłaś na laurach ale stale podnosisz swoje kwalifikacje przez dalsze szkolenia. Czy jest to potrzebne w tej branży?*

DG: Jest to jak najbardziej potrzebne. Na rynku jest duża konkurencja i stale są opracowywane nowe metody.

Zawód kosmetologa jest zawodem poważnym i odpowiedzialnym.

Ingerencja w wizerunek osoby wymaga profesjonalnych umiejętności. Jeśli ma się aspiracje aby być najlepszym na rynku, trzeba się stale kształcić. Trzeba także być uczciwym, tzn. trzeba mieć świadomość tego, że można komuś zrobić krzywdę niewłaściwym zabiegiem.

PN: *Prowadzisz także własne szkolenia. Jak to są kursy i kto na nie przychodzi?*

Dorota Grzybek prowadzi nie tylko salon kosmetyczny de Bellezza ale oferuje także fachowe szkolenia. / Dorota Grzybek driver både kosmetiksalongen de Bellezza och erbjuder också kurser inom branschen.

DG: Oferujemy szkolenia w zakresie makijażu permanentnego oraz stylizacji rzęs i paznokci. Nasi kursanci to często osoby, które szukają nowego sposobu na życie i chcą zmienić swój zawód.

WŁASNE DOŚWIADCZENIA

PN: Jakiej ogólnej rady mogłabyś udzielić tym, którzy przymierzają się do założenia własnej działalności gospodarczej?

DG: Trzeba mieć dobre wykształcenie, stale podnosić swoje kwalifikacje i być odważnym, żeby podejmować właściwe decyzje, nawet takie, które wiążą się z pewnym ryzykiem.

PN: Jaka jest Dorota Grzybek prywatnie?

DG: Łączę karierę zawodową z rodziną, lubię dużo czytać, wolny czas spędzam z rodziną.

Często jeżdżę do Polski, gdzie współpracuję z salonem kosmetycznym w Gdyni.

PN: Dziękujemy za wywiad i życzymy dalszych sukcesów.

Wywiad i zdjęcie TERESA SYGNAREK

Salong de Bellezza i Malmö

I förra numret startade en reportageserie som presenterar nyetablerade polska firmor i Sverige. I detta nummer besöker vi salongen „de Bellezza” w Malmö.

I Malmö's absoluta centrum, vid Baltzarsgatan hittar vi en kosmetiksalong "de Bellezza".

Den drivs av ägarinnan och kosmetologen Dorota Grzybek och hennes syster.

GENOMTÄNKT BESLUT?

PN: Du har kommit till Sverige med helt annan utbildning men har öppnat en kosmetiksalong. Fattade du detta beslut direkt efter att ha kommit till Sverige?

DG: Mitt yrke som jag utövade i Polen var tulltjänsteman, dvs. en tullare i folkmun. Och i början visste jag inte riktigt vad jag ville syssla med i Sverige. Efter två år köpte jag en solarium salong och sakta men säkert började jag komma in i kosmetikbranschen vilket innebar flera kurser och utbildning, bl.a. vid kosmetologiska institutet i München.

PN: Vilken personal har du och hur många har fått anställning hos dig??

DG: Jag driver salongen tillsammans med min syster och vi anställer tre personer, tre polska kvinnor.

STÄNDIG UTVECKLING

PN: Du började i en mindre lokal och för ett år sedan flyttade du till en större i stadens centrum vilket för med sig högre kostnader. Vad fick dig att fatta ett sådant beslut?

DG: Efter utbildningen till kosmetolog, vidareutbildade vi oss till kursledare inom kosmetologi, dvs. vi startade våra egna kurser. För att bedriva sådan verksamhet, behövde vi helt enkelt en större lokal.

PN: Hela tiden breddar du salongens utbud av tjänster, vad är den senaste nyheten?

DG: Det är med all säkerhet s.k. PDO trådar. Det är ett mini ansiktslyft utan skalpell. Införandet av speciella trådar under huden gör att huden stramas upp och kollagen nivåer stimuleras. Jag märker ett mycket stort intresse för denna metod.

TJÄNSTER OCH KURSER

PN: Vad erbjuder du dina kunder och är det bara kvinnor som besöker din salong?

DG: Först och främst, IPL (Inntense Pulsed Light) för permanent hårborttagning i samband med borttagning av rynkor, synliga blodkärl och pigmentfläckar. Denna laser har också flera andra användningsområden.

forts.sid 21

DLA POLONII w Malmö c.d. ze str.4

LOTERIA i NAGRODY

Podczas całonocnej imprezy trwała loteria. Ciekawość odnośnie zawartości losów wśród kupujących sprawiła, iż sprzedaż trwała do wieczornego losowania, w którym, nagrodą główną był bilet na prom dla dwojga na trasie Ystad – Świnoujście, ufundowany przez firmę Unity Line – głównego sponsora nagród.

Nagrody, jak co roku, wręczała prezes Zrzeszenia Organizacji Polonijnych Teresa Sygnarek z pomocą chłopca losującego.

W ciągu całego dnia Limhamns Folketshus odwiedziło ponad 1600 osób. To dwa razy więcej niż w zeszłym roku. Udział w wydarzeniu wzięli Polacy z Malmö oraz mieszkańcy innych części Skanii.

Tekst i zdjęcia: PAULINA KUSZ

FÖR POLACKER i Malmö forts. från sid. 5

I en separat sal hade polska firmor sina montrar. Stort intresse rönkte kulinariska montrar, bl.a. konditoriet "Söta Vänner" från Bjuv, firman "LättLunch a'la Carl" från Lund och en monter med polska maträtter från föreningen Pro Polonia Malmö.

Förutom de gastronomiska montrarna fanns även andra firmor som presenterade sina produkter och tjänster, t.ex. Size Me Bra - professionellt urval av behåar (bra fitting), Naturlig Kosmetik - försäljning av naturkosmetika, Lowerton - tandläkarklinik, Comviq - mobiloperatör samt färjebolaget Unity Line. Man kunde också köpa diverse hantverksprodukter. Seglarklubben Yacht Klubb Polonia Scandinavia presenterade sin verksamhet. Renata Maciejewska från firman Colloring i Malmö tog hand om ansiktsmålning för barnen.

ANDRA ATTRAKTIONER

De yngsta barnen från föreningen "Polska Blommor" under ledning av Stanisława Świerz visade sagan om "Rödluan". En modevisning för barn och vuxna arrangerades av Mariola Turbiarz, modedesigner och grundare av Studio Matylda. På plats kunde man köpa kläder, skor och accessoarer från tidigare shower till förmånliga priser. På catwalken uppträdde modeller i ålder från 2 till 20 år och presenterade olika kreationer designade av Mariola Turbiarz. Den 14-åriga polskan, Ines Hissan från Växjö förtrollade publiken med sin änglaröst och belönades med stora applåder. På scenen dök också upp sångaren Arek Adamczyk som framförde en känd polsk låt "Oh, dessa kvinnor". I teatersalen, där uppträdandena ägde rum, svarade DJ Mario (Mariusz Kozłowski) från Stettin för den musikaliska inramningen. Konferenciären var som vanligt Janusz Szkwarek, sekreterare i Polska Riksförbundet.

LOTTERI OCH PRISER

Under det dagslånga arrangemanget ordnades ett lotteri där huvudattraktionen var en biljett till färjan på sträckan Ystad – Świnoujście för två personer, från Unity Line.

Priserna överlämnades av ordföranden i Polska Riksförbundet, Teresa Sygnarek med hjälp från en pojke som drog lotterna.

Under hela dagen besöktes Limhamns Folketshus av 1.600 personer vilket är två gånger mer än förra året. I evenemanget deltog polacker från både Malmö och andra delar av Skåne.

Text och bilder: PAULINA KUSZ

Międzynarodowy konkurs „Świat na tak”

14 lipca w sali balowej Zamku Królewskiego w Warszawie odbyła się tradycyjna gala VII Międzynarodowego Konkursu dla Dzieci i Młodzieży Polonijnej organizowanego przez Fundację „Świat na Tak”, której prezesem jest poseł Joanna Fabisiak. Koordynatorem konkursu był Marek Machała. Na uroczystość licznie przybyli zaproszeni przedstawiciele polskich władz i Polonii.*

Wręczono nagrody i wyróżnienia przybyłym z wielu krajów i kontynentów dzieciom i młodzieży.

Jury w 28-osobowym składzie pod przewodnictwem Romana Śmigielskiego zapoznało się wcześniej z nadesłanymi pracami w liczbie 627.

Podczas obrad w dniach 8 – 10 kwietnia br. dokonano wyboru laureatów i wyróżnionych prac, zgodnie z kryteriami zawartymi w Regulaminie Konkursu.

W tym roku nagrodzono w 5 grupach wiekowych i tematycznych rekordową liczbę uczestników przyznając 41 nagród i 115 wyróżnień.

Oprócz tego wyróżnienia specjalne prezesa Fundacji „Świat na Tak”, poseł Joanny Fabisiak przyznano: Karinie Kulczyńskiej z Wielkiej Brytanii i Wojciechowi Wróblowi z Niemiec.

Podczas uroczystości jak co roku wystąpił z pięknym i barwnym programem artystycznym Reprezentacyjny Zespół Wojska Polskiego.

■
Tekst [List Informacyjny EUWP](#)
Zdjęcia [TERESA SYGNAREK](#)

* *Zrzeszenie Organizacji Polonijnych w Szwecji reprezentowała Teresa Sygnarek, a Europejską Unię Wspólnot Polonijnych - Tadeusz Adam Pilat.*

Przyp. Redakcji

Polacy w Malmö

mogą być ważnym impulsem politycznym

SZWECJA DZISIAJ

Populacja Szwecji na 30 czerwca 2016 roku wyniosła 9,91 mln, co oznacza wzrost o 1,15 procent w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.

W 2015 roku 1,6 mln mieszkańców było urodzonych poza granicami Szwecji, co stanowi ponad 16 procent ogółu populacji. W 2015 roku przybyła do Szwecji największa ilość migrantów w dotychczasowej historii, głównie z powodu dużego wzrostu liczby uchodźców z wojny w Syrii.

Około połowa wszystkich osób urodzonych za granicą pochodzi z państwa europejskiego. Finlandia jest od dawna największym krajem pochodzenia wśród imigrantów w Szwecji. Drugim z kolei krajem pochodzenia w Szwecji jest obecnie Irak, a po nim Polska.

Według szwedzkiego urzędu statystycznego w 2015 roku w Szwecji mieszkało ponad 85 tysięcy Polaków, co zalicza Polaków do jednej z największych grup imigrantów w Szwecji. Jeśli dodać drugą generację Polaków, liczba ta jest znacznie wyższa. Wiele innych źródeł szacuje jednakże, że ogólna liczba osób pochodzenia polskiego przewyższa 100 tysięcy.

Obojętnie jak by nie liczyć, polska grupa stanowi jedną z czterech głównych grup narodowościowych w Szwecji, za wyjątkiem tych pochodzących z krajów skandynawskich. Według dostępnych statystyk, bezrobocie wśród Polaków w Szwecji najniższe wśród wszystkich grup imigrantów.

PROFIL MALMÖ

Szwedzki Urząd Statystyczny podaje, że Malmö miało na koniec 2014 roku 317.930 mieszkańców. Pod koniec 2015 roku było 177 (sic!) mniejszości etnicznych reprezentowanych w Malmö.

Kraje w pierwszej piątce to Irak, Jugosławia, Dania, Polski oraz Bośnia i Hercegowina.

Prawie 70 procent Polaków posiada już szwedzkie obywatelstwo, które daje różne uprawnienia, m.in. prawo do głosowania i kandydowania w wyborach parlamentarnych. Prawo pobytu daje podobne uprawnienia w wyborach lokalnych.

Tymczasem polska grupa była dotychczas politycznie bierna. Malmö może być pionierem i przykładem, że nie musi tak być.

Monika Olsson jest przewodniczącą polskiego oddziału Moderaterna w Malmö. / Monika Olsson är ordförande för polska nätverket hos Moderaterna i Malmö.

PRZEŁOM W MALMÖ

Dialog pomiędzy przedstawicielami partii Moderaterna w Malmö (umiarkowana prawica) a przedstawicielami polskiej grupy zaowocował powstaniem polskiego oddziału w Malmö w strukturach tejże partii.

Ugrupowanie to ma już swoją strukturę organizacyjną i opracowuje swój polski program. Celem są oczywiście działania w kierunku „lepszego Szwecji i lepszego Malmö” ale także reforma systemu szkolnictwa, mieszkalnictwa i polityki migracyjnej.

W rozmowach z przedstawicielami partii dyskutowano kwestię polskojęzycznego personelu w systemie opieki nad osobami starszymi i lokalnie na spotkania dla Polaków w Malmö.

Przewodniczącą polskiego oddziału jest Monika Olsson, która wraz ze swymi najbliższymi polskimi współpracownikami, angażuje się w działania na rzecz bezpieczniejszego i bardziej atrakcyjnego Malmö, oczywiście, z naciskiem na polski aspekt.

Aby polski program stał się ważny, utworzony polski oddział musi być licznie reprezentowany i dlatego Monika zwraca się z apelem do wszystkich Polaków w Malmö:

„Dołącz do naszego oddziału, tak żeby nasz głos był silny w wyborach za dwa lata”.

Obecnie opracowywana jest ulotka informacyjna skierowana do Polaków i planowane są różne spotkania, na które zaproszeni zostaną wszyscy Polacy w Malmö.

Zanim to nastąpi, już teraz można skontaktować się z Moniką mailem:

info@monikaolsson.se

lub telefonicznie: **0733 664451.**

Tekst REDAKCJA
Zdjęcie MONIKA OLSSON

Źródła: Statistiska Centralbyrån (szwedzki urząd statystyczny), gmina Malmö, migrationsinfo.se.

Polacker i Malmö kan bli en stark politisk faktor

nya moderaterna

SVERIGE AV IDAG

Befolkningen i Sverige uppgick den 30 juni 2016 till 9,91 miljoner personer vilket är en ökning med 1,15 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

Under 2015 var 1,6 miljoner personer av Sveriges befolkning födda utomlands, vilket motsvarade drygt 16 procent av den totala siffran.

Året 2015 var Sveriges största invandringsår någonsin och detta berodde främst på en stor ökning av antalet asylsökande flyktingar från kriget i Syrien.

Ungefär hälften av alla utrikes födda personer kommer ursprungligen från ett europeiskt land. Finland är sedan lång tid det vanligaste födelselandet bland utrikes födda i Sverige.

Det näst vanligaste födelselandet bland utrikes födda i Sverige idag är Irak, följt av Polen.

Enligt Statistiska Centralbyrån fanns under 2015 över 85 tusen polacker i Sverige. Detta gör polackerna till en av Sveriges största invandragrupper. Om man lägger till andra generations polacker så är siffran mycket större.

Flera andra källor uppskattar dock att den totala siffran för personer med polskt ursprung överstiger 100 tusen.

Hur man än räknar är den polska gruppen en av fyra största utrikiska grupper bortsett från de som härstammar från skandinaviska länder.

Enligt tillgänglig statistik är arbetslösheten bland polacker i Sverige den lägsta bland alla invandragrupper.

MALMÖS PROFIL

Enligt Statistiska Centralbyråns befolkningsbokslut hade Malmö i slutet av 2014 - 317 930 invånare.

I slutet av 2015 fanns 177 (sic!) etniska minoriteter representerade i Malmö. De fem största länderna var Irak, Jugoslavien, Danmark, Polen och Bosnien-Hercegovina.

Nästan 70 procent av polacker har redan svenskt medborgarskap vilket för med sig rättigheter: rösträtt och val till parlamentet. Och uppehållsrätten innebär liknande rättigheter vid kommunala val.

Samtidigt har den polska gruppen varit politiskt passiv, hittills. Malmö kan vara en föregångare och exempel på att det inte behöver vara så.

GENOMBROTT I MALMÖ

Förd dialog mellan representanter för partiet Moderaterna i Malmö och representanter för den polska gruppen resulterade i bildandet av ett polskt nätverk inom partiet.

Nätverket har numera fått sin organisationsstruktur och håller på att ta fram sitt polska program. Man vill naturligtvis verka för "ett bättre Sverige och ett bättre Malmö" och har för avsikt att diskuteras polsktalande personal inom äldreården och en samlingslokal för polacker i Malmö.

Ordförande i det polska nätverket är Monika Olsson som tillsammans med sina närmaste polska kollegor brinner för att vara delaktig i åtgärder för ett tryggare och attraktivare Malmö, naturligtvis med betoning på den polska aspekten.

För att få genomslag för sitt polska program är det nödvändigt att nätverket blir större och därför vill Monika rikta en appelliknande vädjan till alla polacker i Malmö:

Kom med i vårt nätverk så att vår röst blir stark i valet om 2 år".

Ett informationsblad riktat till polackerna håller på att tas fram och olika sammankomster för polacker i Malmö planeras.

Inan dess går det alldeles utmärkt att ta kontakt med Monika via mail :

info@monikaolsson.se

eller per telefon: **0733 664451.**

Tekst REDAKTION
Bild: MONIKA OLSSON

Källor: Statistiska Centralbyrån,
Malmö Stad, migrationsinfo.se.

Kabaret Linoskoczka, zespół pod kierownictwem Ewy Nordin zaliczył kolejną premierę. Program "Ihaha! Końska sprawa" napisany przez Danę Platter, która także prowadziła konferansjerkę. Skecze były przeplatane muzyką i piosenkami. Efekty audiowizualne, przygotowane przez Ireneusza Kępczyńskiego, podkreślały klimat kolejnych scen.

W przedstawieniu wystąpiła ponownie piosenkarka jazzowa Margareta Jablonski, która od dawna związana jest z grupą.

Interpretacje literackich piosenek Dany Platter do nowych kompozycji Andrzeja Ibeka imponowały niewymuszoną lekkością i subtelną grą aktorską piosenkarki.

Polskie Towarzystwo Teatralne w Szwecji współpracuje z wieloma muzykami polskimi, którzy komponują muzykę dla dzieci i dla dorosłych: z Andrzejem Ibekiem, Andrzej Kurpielem, Jankiem Hernhutem i Witkiem Robotyckim. „Końska sprawa” przypadła widzom do gustu oczym świadczyły rzęsiste brawa w trakcie spektaklu.

Tekst REDAKCJA Zdjęcia POLONIAINFO

Polska Teatersällskapet i Sverige och dess "Lindansares kabaré" hade premiär av föreställningen "Hästens angelägenhet" efter manus av Dana Platter och under ledning av Eva Nordin. Föreställningen föll publiken i smaken vilket bekräftades av stora applåder.

Beata Laszkowska, Karolina Ivaniec & Grzegorz Palarz: w piosence / sången "My hero".

Kabaret Linoskoczka IHAHA! KOŃSKA SPRAWA

Dana Platter: autorka tekstów i narratorka / textförfattare och narratör.

Margareta Jablonski & Piotr Jodłowski: w piosence / sången "Latin Love".

de Bellezza *forts. fr. sid. 15*

Vi erbjuder allt inom kosmetologi, t.ex. mikrodermobrasjon, mikronålar och andra ansiktsbehandlingar som är anpassade till alla hudtyper och olika hudproblem. Så att alla kan hitta det som passar en bäst.

Och naturligtvis nagelbyggnad med gel eller akryl och förlängning av ögonfransar.

Vi erbjuder dessutom estetisk medicin baserad på hyaluronsyra som används för att fylla i och jämna ut brister i och under huden samt de tidigare nämnda PDO trådarna. Jag är också utbildad inom medicinsk makeup och samarbetar med en onkologisk klinik i Helsingborg som remitterar till oss sina patienter efter kemoterapi för rekonstruktion av ögonbryn och bröstvårtor. Medicinsk makeup tillämpar vi också vid ärr efter bröst mastektomi eller efter strumaoperationer.

Bland våra kunder finns också män som kommer för att få estetiska eller medicinska behandlingar. De vanligaste behandlingarna är återuppbyggnad av ögonbryn och förbättring av hårtäthet.

PN: *Du vill hela tiden höja dina kvalifikationer genom vidareutbildning. Är det nödvändigt i denna bransch?*

DG: Ja, det är absolut nödvändigt. Branschen är mycket konkurrensutsatt och det utvecklas ständigt nya metoder. Kosmetologyrket är mycket seriöst och ansvarsfullt. In-

grepp i personens yttre kräver yrkesskicklighet. Om man har ambition att vara bäst på marknaden, måste man utbilda sig hela tiden. Man måste också vara ärlig, dvs. vara medveten om att man kan skada någon med felaktig behandling.

PN: *Du organiserar också egna kurser, vilka kurser är det och vilka kursdeltagare får du?*

DG: Vi erbjuder utbildning inom permanent makeup samt styling av ögonfransar och naglar. Vår kursdeltagare är ofta personer som letar efter ett nytt sätt att arbeta med och som vill skaffa ett nytt yrke.

EGNA ERFARENHETER

PN: *Vilket råd vill du ge dem som vill starta eget?*

DG: Man måste ha en bra utbildning, höja sina kompetenser hela tiden och vara modig för att fatta rätt beslut, även sådana som innebär en viss risk.

PN: *Hur är Dorota Grzybek privat?*

DG: Jag läser väldigt mycket, kombinerar karriären med familjen, min lediga tid tillbringar jag uteslutande med familjen. Reser ofta till Polen där jag samarbetar med en kosmetisk salong i staden Gdynia.

PN: *“Polonia Nowa” tackar för intervjun och önskar dig framgångar i fortsättningen.*

Intervju och bild TERESA SYGNAREK

Mówią, że kobieta, w przeciwieństwie do mężczyzny, potrafi robić kilka rzeczy równocześnie. I racja, niektóre czynności są bardzo proste do zsynchronizowania.

Często mam włączoną telewizję, szwedzką lub polską i szczególnie przy programach publicystycznych, nie siedzę non stop przed ekranem, ale robię coś innego w domu, równocześnie słuchając.

SZWEDZKA I POLSKA KULTURA DEBAT

Ostatnio uderzył we mnie jak grom (nie zauważałam tego wcześniej?) fakt, że szwedzkie debaty w telewizji docierają w sposób płynny i łatwy do odebrania i są zrozumiałe dla widzów-słuchacza, tzn. bez potrzeby patrzenia w ekran. Natomiast debaty w polskiej telewizji nie są łatwe do śledzenia i zrozumienia, nawet gdyby się siedziało przed telewizorem i dodatkowo śledziło ruchy warg dyskutujących.

Dlaczego tak jest? Szwedzi mają po prostu kulturalny zwyczaj nie przerywania wypowiedzi osobom, które uczestniczą w debacie. Polacy, tutaj mam na myśli głównie debatujących polityków, przerywają mówiącemu w pół zdania, w trakcie jego wypowiedzi dorzucają komentarze i zdarza się nawet, że nie tylko nakładają się wypowiedzi dwóch osób, ale do takiego duetu potrafi się włączyć trzecia osoba.

Prowadzący program ma nie lada problem, żeby utrzymać jako taki poziom dyskusji. A co najgorsze, takie zachowania prowokują, a często nawet do nich zachęcają sami prowadzący, wychodząc z założenia, że ważniejszy od przekazu merytorycznego jest przekaz emocjonalny. W końcu telewizja to mają być emocje!

Wirus w mediach

POLSKI PARLAMENT CZYLI POLSK RIKSDAG

W społeczeństwie skandynawskim od dawien dawna funkcjonuje określenie „polsk riksdag” oznaczające burzliwą, chaotyczną, i bezproduktywną dyskusję, powstałe jeszcze w XVIII wieku jako krytyczne określenie stosowanej w sejmie I Rzeczypospolitej zasady liberum veto. Podobne określenie funkcjonuje również w języku niderlandzkim – „poolse landdag”.

Słyszałam w Szwecji to określenie od dawien dawna i muszę się przyznać, że za każdym razem reagowałam bardzo stanowczo pouczając Szwedów, że określenie to jest związane z historią, cała ta sporawa z liberum veto od dawna nie jest aktualna, a teraz takie określenie jest wręcz przejawem ksenofobii.

Obecnie obserwując narastającą agresję uczestników debat w polskiej telewizji, narastającą wzajemną frustrację, a wręcz walkę i zanik dyskusji merytorycznych, przestałam już protestować i (po cichu) przyznaję Szwedom rację, mając jedynie nadzieję, że w niewielu szwedzkich domach jest polska telewizja, w której mogą zobaczyć i usłyszeć jak „polsk riksdag” wygląda we współczesnej formie.

Ktoś może powiedzieć, że parlamenty innych krajów są gorsze i bardziej by się nadawały jako wzorzec do powyższego określenia, bo są takie państwa gdzie parlamentarzyści buczą, śmieją się, a nawet dochodzi do rękoczynów.

Tylko dlaczego mielibyśmy odwoływać się do gorszych (w naszym mniemaniu) od nas?

Tekst TERESA SYGNAREK

MUZEUM POLAKÓW RATUJĄCYCH ŻYDÓW

W MIEJSCOWOŚCI MARKOWA ODBYŁO SIĘ UROCZYSTE OTWARCIE MUZEUM POLAKÓW RATUJĄCYCH ŻYDÓW IM. RODZINY ULMÓW

Otwarcia muzeum dokonali Prezydent RP, Andrzej Duda i Władysław Ortyl, marszałek woj. podkarpackiego.

W uroczystości otwarcia muzeum udział wzięli m.in. ambasador Izraela w Polsce Anna Azari oraz przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski abp Stanisław Gądecki, metropolita przemyski abp Józef Michalik i naczelny rabin Polski Michael Schudrich.

WSPÓLNA MODLITWA

Uroczystości rozpoczęła chrześcijańska i żydowska modlitwa na cmentarzu we wsi Jagiełta, przy grobach zamordowanych przez Niemców członków rodzin: Didnerów, Grünfeldów i Goldmanów, a następnie w Markowej przy grobie rodziny Ulmów. W kościele w Markowej abp Gądecki i abp Michalik przewodniczyli mszy św., którą koncelebrowało 11 biskupów oraz 30 księży.

Modlitwa za Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata została odprawiona w Synagodze w Łańcucie. Na uroczystości, która odbyła się na zamku w Łańcucie, Prezydent Andrzej Duda odznaczył 53 Polaków, większość pośmiertnie, ratujących Żydów. W przemówieniu powiedział:

„To bohaterowie, o których absolutnie nie wolno zapomnieć. Dzięki Polakom, którzy ratowali Żydów, naród polski mógł przetrwać godnie”.

Główne uroczystości odbyły się przed nowopowstałym budynkiem Muzeum Polaków Ratujących Żydów im. Rodziny Ulmów. Wcześniej prezydent wraz z małżonką zasadził drzewo owocowe w „Ogrodzie pamięci”, który powstanie obok muzeum.

W trakcie wzruszającego przemówienia powiedział m.in.:

„Kto głosi i sieje nienawiść między narodami, każdy, kto sieje i podsycy antysemityzm, depcze po grobie rodziny Ulmów, depcze po ich pamięci, depcze o po tym,

Otwarcie muzeum w Markowej. / Inwigning av museum i Markowa.

za co oni oddali swoje życie.

Nasze narody; polski i żydowski przez tysiąc lat żyły na tej ziemi. Te tysiąc lat wspólnej historii doznało straszliwej wyrwy, jaką był Holokaust na okupowanych przez Niemców polskich ziemiach. Nie tylko Józef i Wiktoria Ulmowie oraz ich dzieci w ten sposób zginęli. Były dziesiątki, setki takich rodzin; tysiące ludzi, którzy za pomoc swoim pobratymcom, współobywatelom oddali swoje życie”.

POMIMO KARY ŚMIERCI

Muzeum Polaków Ratujących Żydów im. Rodziny Ulmów w Markowej upamiętnia Polaków, którzy podczas niemieckiej okupacji w czasie II wojny światowej, ryzykując życie, próbowali uratować lub uratowali Żydów. Celem muzeum jest upamiętnienie, a także upowszechnienie wiedzy o Polakach, którzy podczas okupacji niemieckiej, mimo grożącej kary śmierci, pomagali ludności żydowskiej skazanej przez III Rzeszę na zagładę. Będzie też realizacja programów edukacyjnych dla młodzieży z Izraela, już w 2015 r., kiedy muzeum nie było jeszcze gotowe, Markową odwiedziło 5 tys. młodych Żydów.

Muzeum powstało we wsi Markowa na Podkarpaciu, gdzie 24 marca 1944 r. niemieccy żandarmi zamordowali ośmioro Żydów z rodzin Szallów i Goldmanów oraz ukrywających ich Józefa Ulmę,

będącą w siódmym miesiącu ciąży jego żonę Wiktoryę i sześcioro dzieci Ulmów, w tym: Stasię (8 lat), Basię (7 lat), Władzia (6 lat), Frania (4 lata), Antosia (3 lata), i Marysię (2 lata).

MUZEUM PEŁNE OKRUTNEJ HISTORII

Decyzja o budowie muzeum została podjęta przez Sejmik Województwa Podkarpackiego. W muzeum zaprezentowane zostały m.in. zdjęcia wykonane przez Józefa Ulmę, przedstawiające Markową i jej mieszkańców w okresie przedwojennym i podczas II wojny światowej w ramach wystawy stałej.

W zbiorach znalazły się też przedmioty poplamione krwią ofiar niemieckiej zbrodni z 24 marca 1944 r. oraz drzwi ze śladami po kulach z egzekucji rodziny Baranków, których Niemcy zabili za pomoc udzieloną Żydom. Ponadto prezentowane będą historie Polaków, którzy w czasie II wojny światowej udzielali pomocy Żydom. Planowane są pokazy filmów, lekcje muzealne dla młodzieży, spotkania dyskusyjne, konferencje naukowe.

W dniu otwarcia muzeum, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął uchwałę związaną z otwarciem muzeum i złożył hołd Polakom, którzy ratowali „Żydów skazanych na zagładę, a szczególnie tym, którzy w odwecie za udzieloną pomoc zginęli z rąk niemieckiego okupanta”.

Rodzina Ulmów

Józef Ulma urodził się w 1900 r. w Markowej. Ukończył szkołę powszechną, a następnie kurs rolniczy w Pilźnie. Zajmował się ogrodnictwem, pszczelarstwem, hodowlą jedwabników i intro-ligatorstwem. Jego największą pasją była fotografia. Wykonał tysiące zdjęć ilustrujących życie mieszkańców Markowej. Działał w młodzieżowej organizacji katolickiej, a później w Związku Młodzieży Wiejskiej RP „Wici”, gdzie był bibliotekarzem i przewodniczącym sekcji ogrodniczej.

Wiktoria Ulma, z domu Niemczak urodziła się 1912 r. w Markowej. Po ukończeniu markowskiej szkoły powszechnej uczęszczała na kursy organizowane przez Uniwersytet Ludowy i występowała w działającym w Markowej amatorskim zespole teatralnym.

Józef i Wiktoria pobrali się w 1935 r. Przez dziewięć lat małżeństwa na świat przyszło sześcioro ich dzieci. Pod koniec 1942 r., mimo biedy i zagrożenia życia, Ulmowie dali schronienie ośmiorgu Żydom: Saulowi Goldmanowi i jego czterem synom, a ponadto dwóm córkom oraz wnuczce Chaima Goldmana z Markowej - Lei Didner z córką i Geni Gruenfeld.

O ukrywaniu Żydów przez rodzinę Ulmów doniósł Niemcom prawdopodobnie tzw. granatowy policjant z Łańcuta. Rankiem 24 marca 1944 r. przed dom Ulmów przybyło pięciu niemieckich żandarmów i kilku policjantów. Dowodził nimi por. Eilert Dieken.

Najpierw zamordowano Żydów, potem Józefa i Wiktoria, będącą w siódmym miesiącu ciąży. Następnie Dieken podjął decyzję o zabiciu wszystkich dzieci. Życie straciło 17 osób.

W ok. 4,5 tysięcznej Markowej Ulmowie nie byli jedyną rodziną, która ukrywała Żydów. Co najmniej 20 innych Żydów przeżyło okupację w pięciu chłopskich domach. Przed II wojną światową w Markowej mieszkało ok. 120 Żydów.

W 1995 r. Wiktoria i Józef Ulmowie zostali uhonorowani pośmiertnie tytułem „Sprawiedliwych wśród Narodów Świata”, przez izraelskiego Instytutu Pamięci Yad Vashem, rozpoczęto też ich proces beatyfikacyjny. W 2010 r. prezydent RP Lech Kaczyński odznaczył ich pośmiertnie Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Tekst TADEUSZ ADAM PILAT Zdjęcia ARCHIWUM MUZEUM

MUSEUM FÖR POLACKER SOM RÄDDADE JUDAR

I byn Markowa invigdes ett museum till minne av de polacker som räddade judar under II världskriget.

Republiken Polens president Andrzej Duda som invigde museet sa bl. a.: **“Dessa hjältar får absolut inte glömmas. Tack vare de polacker som räddade judar under kriget kunde den polska nationen överleva med värdighet.”**

Museet finns i byn där tyska gendarmer dödade åtta judar från familjerna Szall och Goldman samt den polska familjen som gömde dem: paret Józef och Wiktoria Ulma, som då var gravid i sjunde månaden samt deras sex barn i åldern 2 - 8 år.

Familjen Ulma

Józef Ulma föddes 1900. Han sysslade med trädgårdsarbete, bi-dling och bokbinderi. Hans stora passion var fotografering. Han gjorde tusentals bilder som illustrerar invånarnas liv i hans by.

Wiktoria Ulma föddes 1912. Hon deltog i kurser på ett folkuniversitetet och spelade i en amatörteater.

Józef och Wiktoria gifte sig 1935 och fick sex barn. I slutet av 1942, trots deras fattigdom och hot mot deras liv, gav de skydd åt åtta judar: Saul Goldmanoch hans fyra söner samt Lei Didner med

dottern och Geni Gruenfeld.

Familjen angavs av sk. marinblå polis och den 24 mars 1944 kom fem tyska gendarmer och några poliser till familjen Ulmas hem under befäl av löjtnanten Eiler Dieken.

Först mördades judarna samt Józef och Wiktoria. Sedan beslutade Dieken att döda alla barnen. Sammanlagt 17 personer förlorade livet.

I byn Markowa som hade 4,5 tusen invånare var inte familjen Ulma ensam om att gömma judar. Minst 20 judar överlevde ockupationen gömda hos fem bondefamiljer. Före andra världskriget levde ca 120 judar i denna by.

Wiktoria och Józef Ulma hedrades postumt av Yad Vashem, det israeliska institutet för hågkomst av martyrer och hjältar med utmärkelsen “Rättfärdiga bland folken”, dvs icke-judar som har riskerat sina liv för att rädda judar undan Förintelsen. Det har inletts en procedur för att saligförklara paret Ulma. Under 2010, Polens dåvarande president Lech Kaczyński tilldelade dem postumt Republiken Polens förtjänstorden.

Historia pełna tradycji i sukcesów

ciąg dalszy ze str. 7

niami w stopniu złotym: Annę Suurną, Jolantę Thunell i Grażynę Zalisz oraz w stopniu srebrnym Jolantę Giżyńską.

Text: ANNA SUURNA Zdjęcia: REDAKCJA

* Trzy polskie łodzie podwodne patrolujące Bałtyk, zawinęły do portów szwedzkich w celu dokonania niezbędnych napraw. Ostatni z nich dotarł najpierw do Stavnäs 25 września 1939 r., potem do Vaxholm. Dozwolonym okresem postoju w porcie była jedna doba. Kiedy prace nie mogły zostać zrealizowane w tym okresie, załoga została internowana razem z łodziami, które następnie przeniesiono najpierw do Skeppsholmen, a później do Mälaren i zatoki w Mariefred. Wiele osób ze 176-osobowej załogi polskich łodzi podwodnych pozostało po zakończeniu II wojny światowej w Szwecji i osiedliło się w Mälardalen. Niektórzy z nich zostali aktywnymi członkami polskiego związku w Eskilstunie.

Źródło: Nybyggare i Folkhemmet, Archiwum miejskie w Eskilstunie.

Historik med traditioner och framgångar

forts. från sid. 7

föreningens styrelse: Tadeusz Łuka, Roman Nowak, Roman Kurkowiak, Andrzej Gładysz, Barbara Johansson, Halina Mamcarz, Jolanta Thunell.

Jag vill dock betona att många fler personer bidrog och bidrar fortfarande till skapandet av vänskapsband mellan polacker, de främjar den polska kulturen och stöttar den nya emigrationen.

Föreningen har idag ca 60 medlemmar och dess ordförande är Grażyna Zalisz.

Nedan undertecknad har med korta avbrott verkat för föreningen under 48 år, som styrelsemedlem och eventorganisatör.

NYA UPPGIFTER

Föreningen disponerar inte längre över en egen föreningslokal vilket på ett betydande sätt begränsar dess möjligheter att utveckla verksamheten. Ofta får vi

förlita oss på vänligheten hos den estniska föreningen som ger oss tillträde till sin lokal.

Öppnandet av gränser inom Europeiska Unionen har medfört att vår förening har fått en ytterligare inriktning.

Man kan säga så här, vi fungerar som ursprungslandets ambassadörer i hemvistslandet. fortfarande finns det behov av hjälp i praktiska frågor för de EU-medborgare som anländer från Polen.

Och där är vi övertygade om att föreningen kan bidra tack vare sin erfarenhet.

TREVLIGT JUBILEUM HOS EN AMBITIÖS FÖRENING

Trevliga och vänliga samarbetsformer var, och är fortfarande kännetecknande för den polska föreningen i Eskilstuna.

I jubileums firande på Nya Gästis i Gamla Stan i Eskilstuna deltog över femtio personer. Det kom "gamla" och nya medlemmar samt inbjudna gäster. Vicekonsul Grzegorz Jagielski kom från Stockholm, från estniska föreningen i Eskilstuna kom ordföranden Matti Nömm. Polska Riksförbundet i Sverige representerades av ordföranden Teresa Sygnarek och vice ordföranden Maria Olsson samt styrelseledamoten Krystyna Jagielska-Gasińska.

Ordförande i Polackernas Förening i Eskilstuna Grażyna Zalisz hälsade välkomna gästerna och medlemmarna som hade möjlighet att se den historiska utställningen bestående av bilder och tidningsklipp.

Om föreningens historia berättade föreningen vice ordföranden, Anna Suurna.

Denna dag kunde det inte bli tal om att hålla diet, till kaffet serverades jubileumstårter och polska munkar.

Teresa Sygnarek lämnade över en jubileumspresent från Polska Riksförbundet i form av en check och hedrade med Riksförbundets utmärkelser föreningens förtjänstfulla medlemmar: Anna Suurna, Jolanta Thunell, Grażyna Zalisz och Jolanta Giżyńska.

Text: ANNA SUURNA

Bilder: REDAKTION

* Tre polska ubåtar som patrullerade Östersjön, sökte under 1939 nödhamn i Sverige för att utföra nödvändiga reparationer. Den sista av dem kom först till Stavnäs den 25 september och därefter till Vaxholm. Den tillåtna vistelsen i en hamn var ett dygn. När arbetet inte kunde slutföras under denna period var besättningen internerad tillsammans med båtarna, som sedan överfördes först till Skeppsholmen och senare till Mälaren och Mariefredsviken. Många av de 176 personer som utgjorde besättning på ubåtarna stannade kvar i Sverige vid krigsslutet och bosatte sig i Mälardalen. Flera av dem blev aktiva medlemmar i Polackernas Förening i Eskilstuna.

Källa: Nybyggare och Folkhemmet, Stadsarkivet i Eskilstuna.

Linkes BilService

auktoriserad verkstad

KAMPANIA

do końca roku

- **Podstawowy serwis od 1.395:-**
4 l oleju, filtr oleju, filtr powietrza i 20 punktów kontroli
- **Serwis klimatyzacji 750 :-**
łącznie z napełnieniem
- **Serwis hamulców - płyn hamulcowy 750:-**
co 24 miesiąc niezależnie od przejechanych km
- **Wymiana rozrzędu od 2.995:-**

- Zawsze oryginalne części
- Gratisowy transport w odl. 20 km od warsztatu
- Samochód zastępczy podczas naprawy
- Fachowa obsługa po polsku

Kvarngatan 20, ARLÖV
040 43 42 65 0735 84 33 74
pon - piątek 9 - 17, sobota 10 - 13
www.linkesbilservice.com

Znamy się na ubezpieczeniach. I mówimy po polsku.

U nas ubezpieczysz między innymi Twoje mienie, samochód, dzieci a nawet otworzysz ubezpieczenie emerytalne.
Krótko mówiąc – ubezpieczamy wszystko na czym Ci zależy.

Zadzwoń do nas i porozmawiaj o ubezpieczeniach
i o oszczędzaniu w Twoim własnym języku.

0771-58 59 08

0771-58 59 08

Folksam

Dżungla

Janusz Szkwarek

Przysiadł na zderzaku nadgryzionego zębem czasu Landrovera i ostani raz przejrzał zawartość starannie przygotowanego plecaka. Kompas, szwajcarski nóż wieloczynnościowy, siekiera, do tego moskitiera i ultra lekki namiot z materiału o maka-brycznej wytrzymałości.

Leniwym ruchem odpiął zegarek i ściągnąwszy go z ręki, schował do hermetycznego pojemnika, gdzie na sen zimowy udał się jego wierny iPhone. Czas na skraju dżungli przestał istnieć. Lata zmęczonych szarych świtów, pachnących kawą nocy, krótkich snów w fotelach Jumbo Jetów, powoli przechodziły do historii.

Poddam się w pełni biegowi natury, dumnie pomyślał. Dżungla wydawała się dodawać kilowatów energii do swej nieokiełzanej, pozornie beładnej zieloności. Podrapał się lekko po zarośniętym policzku, zarzucił swobodnym ruchem plecak i ruszył w nieznaną.

Już po kilku metrach został otoczony kakofonią dźwięków, wydawało się, że wszystko żyjące w symbiozie z dniem usiłowało w swoim języku powiedzieć mu „dzień dobry”. Echo ptasich zawołań zdawało się fizycznie wisieć pod koronami niebotycznych drzew, zatrzymując bezradne promienie słońca.

Wreszcie koniec złośliwych komentarzy w pracy, ataków zardrości żony, wiecznej atmosfery nieuniknioności rewizji w komputerze, telefonie czy w końcu w portfelu, po przyjeździe z podróży służbowej. Konwenanse, dyplomatyczne wypowiedzi, cierpliwość, pobłażanie i wymuszona tolerancja powoli rozpływały się w wilgoci, a woda zawieszona w powietrzu w miliardach mikroskopijnych kropelek, zdawała się przenikać do najgłębszych schowków jego ubrania.

Kolory o których zapomniał, zawieszony w pracy pomiędzy szarością świtu i czernią nocy zdawały się wykiwać mu oczy, a miękkość podłoża kojarzyła się z dywanem w hotelowym holu. Gmatwanina dźwięków zaczęła być jakby mniej natarczywa, tak jakby ktoś zaciągał kołdrę na rozgrzane ciała kochanków. Flora miała zawieszenie broni z fauną i coraz mniej oznak nerwowego ruchu dawało się zauważyć. Szarość wieczoru podkreślały cienie kładące się frywolnie na korzeniach drzew, a powietrze stało się wszechobecne fizycznie i tak gęste, że momentami miał kłopoty z jego przelknięciem.

Jeszcze dwieście kroków i baśniowy widok polany ze zwalonym pniem potężnego baobabu. Idealne miejsce na nocleg. Pół godziny walki ze sztywnym materiałem namiotu i głęboki sen, jeszcze zanim głowa dotknęła poduszki.

Paniczny wrzask czegoś podobnego do małpiatki i kapiące za kołnierz krople rosy o wielkości talerza przypominały mu o jego miejscu i roli w bojówce natury. Przetarł oczy, podniósł się leniwie i poszedł zwyczajem przodków odpalić ognisko, zbierając po drodze kawałki gałęzi mające dać początek temu, za co Syzyf do dzisiaj karnie odpowiada pozując przy kamieniu cierpienia.

Kawa wypita po długiej walce z wilgotnym drewnem nie miała co prawda biurowego smaku, ale budziła ostatecznie i zdecydowanie. Końcówką trzymanego w prawej dłoni kija zdrapał grudki błota rozpaczliwie przyczepione do obu butów i po złożeniu namiotu wyruszył na spotkanie z naturą.

Jej nieokiełznane siły pokazały złośliwie swą moc gdy wystający korzeń przyglebił go należycie podstawiając szkolnego haka w sposób iście książkowy. Wiedział, że ptaki wypróżniają się w locie, zupełnie nieświadomie aby niepotrzebnie nie zwiększać ciężaru ciała. Nie wiedział natomiast, że ilość przetrawionego żarcia zebranego w jelitach papugi o kolorystyce ostatniej wiosennej kolekcji Hennes&Mauritz, i wielkości średniej klasy szymbowca, może złamać rondo kapelusza i dokończyć ostatecznie proces degradacji przepracowanej koszuli.

Mimo godzin spędzonych przed ekranem laptopa, wzrok miał w dalszym ciągu znakomity, ale poruszająca się kora przewróconego pnia, spowodowała odruch mimowolnego przetarcia oczu. Podszedł ostrożnie kilka kroków aby naocznie stwierdzić, iż pień drzewa pełnił rolę arterii komunikacyjnej, gdzie w miarę bezkolizyjnie poruszało się parę skromnych milionów żukopodobnych, gąsienicowatych i skrzydlatych stworzeń o różnych, czasami zaskakujących, formach i kształtach.

Odwroć uwagi dało szansę falandze innych, skorpiono-podobnych na zdobycie krawędzi skarpety, a te skrzydlate już wbiły żądełka w niekryty policzek. Szybkim ruchem sięgnął do bezdennej kieszeni spodni po płyn owadobójczy, stwierdzając ze zdumieniem, że jest on nowym M2 gąsienicy o niezwykle rozkosznym różowym ryjku. Zdjęcie kapsla zabezpieczającego ściągnęło uwagę stada człecopodobnych, które bez chwili zastanowienia obrzuciły go w geście człowieczeństwa nadgryzionymi fragmentami owoców różnej maści. Pokazał im klasycznego fucka, ale nie zmniejszyło to gradu owocowych pocisków. Schronił się pod rozłożystym drzewem, co uchroniło go przed kolejnymi atakami, ale dało szansę czemuś zimno-śliskiemu na przejechanie się na lodowisku jego pleców. Nie odpinając guzików zerwał z siebie koszulę i tylko po to, aby dać szansę stadu przyczajonych i śmiertelnie głodnych moskitów na zaatakowanie jego odsłoniętych pleców.

Nerwowym ruchem zarzucił plecak, w którym po wyrzuceniu z obrzydzeniem kilku nieproszonych gości, znalazł kurtkę nieprzemakalną, którą nabył za cenę z gatunku nieprzystępnych dla tłumy. Nadchodząca ciemność zmusiła go do szybkiego marszu i odwrotu z kolejnej bitwy z naturą. Spoliczkowany gałęziami kilkukrotnie, zalany potem pod nieprzemakalną powierzchnią kurtki dotarł na bezdechu do przyczajonego na polanie Landrovera. Wyjął zegarek i komórkę, na której nerwowo wystukał kod. Dźwięk nadchodzących sms-ów, wywołał uśmiech na jego zarośniętej twarzy. Przeczytał na ekranie świeżą wiadomość w poświęconym wyświetlaczu: masz 134 wiadomości.

Po 34 godzinach w sercu natury wreszcie był w domu...

TANDKLINIK VÄSTRA HAMNEN

Undersökning
inkl. 4 röntgenbilder
samt kostnadberäkningar

kr 390,-

Få en elektrisk tandborste gratis!

Thomas Lowerton
Läkarhuset

Thomas Lowerton
Isbergs Gata 1, Dockan, Malmö
Öppet:
Mån-Fre: 8-20, Lör: 9-15

tel. 40 611 41 46
office@thomaslowerton.se
Gilla oss på Facebook!
facebook.com/thomaslowertonse

GRAPHICHOUSE

DRUKUJ

razem z nami!

500 SZT.
430 PLN NETTO

200 SZT.
320 PLN NETTO

100 SZT.
300 PLN NETTO

- Wydrukujemy każdy nakład!
- Nasze druki wysyłamy w każde miejsce w Europie
- Zapoznaj się z naszą pełną ofertą na:

www.ghszczecin.pl

25 lat doświadczenia w reklamie
LAT

TRANSPORT LOTNISKOWY FLYGTRANSPORTER

Malmö Centrum ↔ Malmö Airport

Do wszystkich odlotów i przylotów - Till alla avgångar och ankomster

★
Autoryzowany przewoźnik
linii WizzAir

★
Auktoriserad WizzAir
flygplatstransfer

Bilety zamawiaj
na stronie www.wizzair.com
lub u kierowcy +46 762 746 043
lub mailem: bussbogdan@hotmail.com

*Promocyjne ceny dla grup 5+
Przyjmujemy także inne zamówienia*

Boka biljetter
på www.wizzair.com
eller hos chauffören +46 762 746 043
eller via mail: bussbogdan@hotmail.com

*Kampanjpriser för grupper 5+
Vi tar också emot andra beställningar*

AT TANDLÄKARPRAKTIK

Okazja
250 kr za
pierwszy
przeгляд

Nowo otwarta stomatologia AT Tandläkarpraktik, na ul. Kronborgsvägen w Malmö, zaprasza nowych pacjentów do korzystnej oraz estetycznej opieki stomatologicznej.
Nowy pacjent płaci 250 kr za pierwszy przeгляд. (zdjęcia oraz konsultacja stomatologa)

Skontaktuj się z nami pod numerem: 040-918720 lub
(rozmowa w języku polskim) pod numerem: 073-9279091

Mówimy w języku polskim, szwedzkim i angielskim.

Zapraszamy!

Kronborgsvägen 3D, 217 42 Malmö